

Frumvarp til fjáralaga

fyrir árið 2000.

(Lagt fyrir Alþingi á 126. löggjafarþingi 2000.)

Lagagreinar og athugasemdir

STEINDÓRSPRENT GUTENBERG
ISSN 1607-8136

Efnisyfirlit

Lagagreinar	Bls.
1. gr. Rekstraryfirlit ríkissjóðs.....	5
2. gr. Sjóðstreymi ríkissjóðs	6
3. gr. Lántökur, endurlán og ríkisábyrgðir	7
4. gr. Heimildir	8
Sundurliðanir	
1. Tekjur A-hluta	9
2. Fjármál ríkisaðila í A-hluta.....	12
Séryfirlit	
1. Málaflokkar gjalda í A-hluta	41
2. Hagræn skipting gjalda í A-hluta	45
3. Markaðar tekjur	46
4. Lögbundin framlög.....	48
Athugasemdir	
Inngangur.....	49
1. Tekjur A-hluta	50
2. Gjöld A-hluta.....	53
3. Lántökur, endurlán og ríkisábyrgðir.....	56
4. Heimildir	58
Athugasemdir við einstaka fjárlagaliði.....	60

Vefsetur fjárlaga: www.stjr.is/fjr/fjarlog

A-hluti Rekstraryfirlit ríkissjóðs

1. gr.

Eftirtaldar breytingar verða á 1. gr. fjárlaga fyrir árið 2000, sbr. sundurliðun 1 og 2:

m.kr.	Rekstrar- grunnur	Sjóðs- hreyfingar
Skatttekjur	13.204,1	12.662,1
Skattar á tekjur og hagnað	7.535,0	7.198,0
Tryggingagjöld.....	392,0	321,0
Eignarskattar	250,0	246,0
Skattar á vörur og þjónustu	4.958,1	4.828,1
Aðrir skattar	69,0	69,0
Aðrar rekstrartekjur	1.872,0	1.577,0
Sala eigna	400,0	400,0
Fjármagnstilfærslur	-50,0	-50,0
Tekjur samtals	15.426,1	14.589,1
Æðsta stjórn ríkisins.....	0,0	0,0
Forsætisráðuneyti	100,2	100,2
Menntamálaráðuneyti.....	282,5	282,5
Utanríkisráðuneyti.....	1.115,0	1.115,0
Landbúnaðarráðuneyti	162,2	162,2
Sjávarútvegsráðuneyti	-81,7	-81,7
Dóms- og kirkjumálaráðuneyti	262,5	262,5
Félagsmálaráðuneyti	-413,2	-421,2
Heilbrigðis- og tryggingamálaráðuneyti	1.586,3	1.586,3
Fjármálaráðuneyti	1.058,0	1.058,0
Samgönguráðuneyti	561,8	738,0
Iðnaðarráðuneyti	192,0	192,0
Viðskiptaráðuneyti	23,3	23,3
Hagstofa Íslands	0,0	0,0
Umhverfissráðuneyti	174,0	174,0
Vaxtagjöld ríkissjóðs.....	700,0	6.240,0
Gjöld samtals	5.722,9	11.431,1
Tekjujöfnuður	9.703,2	

A-hluti Sjóðstreymi ríkissjóðs

2. gr.

Eftirtaldar breytingar verða á 2. gr. fjárlaga fyrir árið 2000:

m.kr.

Rekstrarhreyfingar

Tekjujöfnuður.....	9.703,2
Rekstrarliðir sem ekki hafa áhrif á sjóðstreymi	-6.280,0
Fjárheimildir sem ekki leiða til gjaldfærslu í reikninga ársins.....	-144,5
Breytingar á rekstrartengdum eignum og skuldum:	
Viðskiptakröfur, (breyting)	-4.940,0
Viðskiptaskuldir, (breyting)	61,9
Handbært fé frá rekstri	-1.599,4

Fjármunahreyfingar

Veitt stutt lán.....	6.524,0
Veitt löng lán.....	887,0
Afborganir veittra lána	340,0
Kaup hlutabréfa og eiginfjárframlög.....	50,0
Sala hlutabréfa og eignarhluta.....	350,0
Fjármunahreyfingar samtals	8.151,0
Hreinn lánsfjárjöfnuður	6.551,6

Fjármögnun

Tekin löng lán	11.000
Afborganir lána	-7.400
Fjármögnun samtals	3.600
Framlag til Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins	-5.000
Breyting á handbæru fé.....	5.151,6

Ýmis ákvæði
Lántökur, endurlán og ríkisábyrgðir

3. gr.

Eftirtaldar breytingar verða á 5. gr. fjárlaga fyrir árið 2000:

1. Í stað orðanna „allt að 5.000 m.kr.“ í 1. tölul. kemur: allt að 16.000 m.kr.
2. Á 2. tölul. verða eftirtaldar breytingar:
 - a. Í stað orðanna „allt að 6.015 m.kr.“ í inngangsmálslið kemur: allt að 5.128 m.kr.
 - b. Liður 2.2 fellur niður.
3. Á 3. tölul. verða eftirtaldar breytingar:
 - a. Í stað orðanna „allt að 11.800 m.kr.“ í lið 3.1 kemur: allt að 13.200 m.kr.
 - b. Í stað orðanna „allt að 1.800 m.kr.“ í lið 3.7 kemur: allt að 2.300 m.kr.
 - c. Við 3. tölul. bætist nýr liður, svohljóðandi:
3.9 Rafmagnsveitum ríkisins, allt að 550 m.kr., sbr. 62. gr. Orkulaga nr. 58/1967 með áorðnum breytingum.

Ýmis ákvæði
Heimildir

4. gr.

Eftirfarandi breyting verður á 7. gr. fjárlaga fyrir árið 2000:

Við bætist nýr liður:

- 1.8 Að fella niður eða endurgreiða toll og tengd gjöld af farþegaferjunni Lagarfljóts-orminum.
- 2.44 Að selja fasteignina að Aragötu 3 í Reykjavík og verja andvirðinu í þágu Háskóla-bókasafns í samræmi við erfðaskrá dr. Jóns Steffensens.
- 3.25 Að selja hlut ríkissjóðs í Laugardalshöllinni.
- 3.26 Að selja 15% af eignarhlut ríkissjóðs í sundlaug Grensásdeildar.
- 4.31 Að selja jörðina Hól, Hjaltastaðarþinghá, Suður-Múlasýslu.
- 4.32 Að selja jörðina Hólshjáleigu, Hjaltastaðarþinghá, Suður-Múlasýslu.
- 4.33 Að selja jörðina Ormsstaði í Eiðarþinghá, Suður-Múlasýslu.
- 4.34 Að selja jörðina Gröf í Eiðarþinghá, Suður-Múlasýslu.
- 4.35 Að selja jörðina Þuríðarstaði, í Eyvindarárdal, Suður-Múlasýslu.
- 4.36 Að selja eignarhluta Skógræktar ríkisins í jörðinni Straumi í Hafnarfirði.
- 4.37 Að selja eignarhluta Skógræktar ríkisins í jörðinni Hvítsstöðum, Álftaneshreppi, Mýrasýslu.
- 7.38 Að kaupa húsnæði fyrir Vinnueftirlits ríkisins á Akranesi.
- 7.39 Að kaupa húsnæði fyrir Svæðisvinnumiðlun Vesturlands á Akranesi.
- 8.18 Að taka við fasteigninni Bygggörðum 7 á Seltjarnarnesi að gjöf frá Læknafélagi Íslands vegna Nesstofusafns.

m.kr.

Rekstrar-
grunnurGreiðslu-
grunnurSundurliðun 1
Tekjur A-hluta**I Skatttekjur****1 Skattar á tekjur og hagnað**

1.1.1.1	Tekjuskattur einstaklinga og staðgreiðsla	2.341,0	2.247,0
1.1.1.5	Sérstakur tekjuskattur	466,0	440,0
1.1.5.1	Skattur á fjármagnstekjur	1.530,0	1.530,0
	Skattar á tekjur og hagnað einstaklinga	4.337,0	4.217,0
1.5.1.1	Tekjuskattur, lögaðilar	3.198,0	2.981,0
	Skattar á tekjur og hagnað	7.535,0	7.198,0

2 Tryggingagjöld

2.2.1.1	Tryggingagjald, almennt	1.037,0	965,0
2.2.1.5	Atvinnuþryggingargjald	-645,0	-644,0
	Tryggingagjöld, lögaðilar	392,0	321,0
	Tryggingagjöld	392,0	321,0

3 Skattar á launagreiðslur

3.2	Ábyrgðargjald vegna launa	3,0	3,0
-----	---------------------------------	-----	-----

4 Eignarskattar

4.2.1.1	Eignarskattar, einstaklingar	434,0	428,0
4.2.2.1	Eignarskattar, lögaðilar	-139,0	-136,0
	Skattar á hreina eign	295,0	292,0
4.3	Erfðafjárskattar, skattar á gjafafé	22,0	22,0
4.4.1	Stimpilgjöld	23,0	22,0
4.5.2.5	Sértækir eignarskattar á aðrar eignir	-90,0	-90,0
	Eignarskattar	250,0	246,0

m.kr.		Rekstrar- grunnur	Greiðslu- grunnur
5	Skattar á vörur og þjónustu		
5.1.1.1	Virðisaukaskattur	5.971,0	5.769,0
5.1.2.1.1	Vörugjald, almennt, af innfluttum vörum	-302,0	-248,0
5.1.2.1.5	Vörugjald, almennt, af innlendri framleiðslu	-174,0	-183,0
5.1.2.1.15	Vörugjald af innfluttum ökutækjum	-424,0	-406,0
5.1.2.1.25	Vörugjald af bensíni	-98,0	-98,0
5.1.2.1.30	Sérstakt vörugjald af bensíni	222,0	222,0
5.1.2.1.50	Áfengisgjald	107,0	103,0
5.1.2.5	Hagnaður af einkasölu	-212,0	-212,0
5.1.2.10	Tollar og aðflutningsgjöld	-176,0	-165,0
5.1.2.20	Sértækir þjónustuskattar	67,0	67,0
	Skattar á viðskipti með vörur og þjónustu	4.981,0	4.849,0
5.2.1	Neysluskattar og leyfisgjöld á bifreiðar	-36,0	-34,0
5.2.2	Aðrir neysluskattar og leyfisgjöld	13,1	13,1
	Neyslu- og leyfisgjöld	-22,9	-20,9
	Skattar á vörur og þjónustu	4.958,1	4.828,1
6	Aðrir skattar		
6.1	Aðrir skattar á atvinnurekstur	66,0	66,0
	Skatttekjur, samtals	13.204,1	12.662,1
II	Aðrar rekstrartekjur		
8	Arðgreiðslur og leigutekjur		
8.2.1	Arðgreiðslur frá fjármálastofnunum	-183,0	-183,0
8.3.1	Vaxtatekjur af skatttekjum	470,0	175,0
8.3.6	Vaxtatekjur af endurlánum ríkissjóðs	1.140,0	1.140,0
8.3.7	Aðrar vaxtatekjur	445,0	445,0
	Aðrar eignatekjur	2.055,0	1.760,0
	Arðgreiðslur og leigutekjur	1.872,0	1.577,0
	Aðrar rekstrartekjur, samtals	1.872,0	1.577,0

m.kr.		Rekstrar- grunnur	11 Greiðslu- grunnur
III	Sala eigna		
13	Sala varanlegra rekstrarfjármuna, þ.m.t. söluhagnaður		
13.2	Söluhagnaður hlutabréfa,	400,0	400,0
	Sala eigna, samtals	400,0	400,0
IV	Fjármagnstílfærslur		
16	Fjármagnstílfærslur frá öðrum en opinberum aðilum		
16.1.1.10	Endurgreiddur kostnaður við virkjanarannsóknir frá Landsvirkjun	-50,0	-50,0
	Fjármagnstílfærslur, samtals	-50,0	-50,0
	Heildartekjur samtals	15.426,1	14.589,1

Sundurliðun 2

Fjármál ríkisaðila í A-hluta**01 Forsætisráðuneyti****01-101 Forsætisráðuneyti, aðalskrifstofa**

Almennur rekstur:	
1.01 Yfirstjórn	12,0
Fjármögnun:	
Greitt úr ríkissjóði	12,0

01-190 Ýmis verkefni

Almennur rekstur:	
1.23 Hrafnseyri	6,0
1.52 Undirbúningur að 1000 ára afmæli kristnitöku	3,2
1.53 Landafundanefnd	12,0
1.55 Íslenskt bókasafn við háskólann í Manitoba, Kanada	10,0
1.90 Ýmis verkefni	8,0
Almennur rekstur samtals	39,2
Gjöld samtals	39,2
Fjármögnun:	
Greitt úr ríkissjóði	39,2

01-251 Safnahús

Almennur rekstur:	
1.01 Safnahús	12,0
Stofnkostnaður:	
6.01 Tæki og búnaður	37,0
Gjöld samtals	49,0
Fjármögnun:	
Greitt úr ríkissjóði	49,0

01 Forsætisráðuneyti, gjöld umfram tekjur	100,2
Greitt úr ríkissjóði	100,2
Innheimt af ríkistekjum	0,0
Viðskiptahreyfingar	0,0

02 Menntamálaráðuneyti**02-211 Tækniskóli Íslands**

Almennur rekstur:

1.01 Tækniskóli Íslands 10,0

Fjármögnun:

Greitt úr ríkissjóði 10,0

02-319 Framhaldsskólar, almennt

Almennur rekstur:

1.14 Sérkennsla 21,0

1.90 Framhaldsskólar, óskipt 30,5

Almennur rekstur samtals 51,5

Gjöld samtals 51,5

Fjármögnun:

Greitt úr ríkissjóði 51,5

02-562 Leiklistarskóli Íslands

Almennur rekstur:

1.01 Kennsla í dagskóla 14,0

Fjármögnun:

Greitt úr ríkissjóði 14,0

02-902 Þjóðminjasafn Íslands

Almennur rekstur:

1.01 Þjóðminjasafn Íslands 69,0

Fjármögnun:

Greitt úr ríkissjóði 69,0

02-969 Menningarstofnanir, viðhald og stofnkostnaður

Stofnkostnaður:

6.21 Endurbótasjóður menningarstofnana 63,0

02 Menntamálaráðuneyti	15
	m.kr.
Fjármögnun:	
Greitt úr ríkissjóði	63,0
02-982 Listir, framlög	
Almennur rekstur:	
1.90 Listir	15,0
Stofnkostnaður:	
6.21 Ýmir, tónlistarhús Karlaórs Reykjavíkur	20,0
Gjöld samtals	35,0
Fjármögnun:	
Greitt úr ríkissjóði	35,0
02-995 Tungutækni	
Almennur rekstur:	
1.01 Verkefnisstjórn	40,0
Fjármögnun:	
Greitt úr ríkissjóði	40,0
02 Menntamálaráðuneyti, gjöld umfram tekjur	282,5
Greitt úr ríkissjóði	282,5
Innheimt af ríkistekjum	0,0
Viðskiptahreyfingar	0,0

03 Utanríkisráðuneyti**03-101 Utanríkisráðuneyti, aðalskrifstofa**

Almennur rekstur:	
1.01 Yfirstjórn	35,0
1.53 Þýðingamiðstöð	15,0
Almennur rekstur samtals	50,0
Gjöld samtals	50,0
Fjármögnun:	
Greitt úr ríkissjóði	50,0

03-190 Ýmis verkefni

Almennur rekstur:	
1.14 Heimssýning í Hannover	20,0
Fjármögnun:	
Greitt úr ríkissjóði	20,0

03-320 Sendiráð, almennt

Stofnkostnaður:	
6.26 Sendiráð Íslands í Ottawa	110,0
6.27 Sendiráð Íslands í Tókíó	800,0
6.90 Tæki og búnaður	48,0
Stofnkostnaður samtals	958,0
Gjöld samtals	958,0
Fjármögnun:	
Greitt úr ríkissjóði	958,0

03-401 Alþjóðastofnanir

Almennur rekstur:	
1.18 Alþjóðagjaldeyrissjóðurinn, lánveitingar til fátækra ríkja (ESAF)	20,0
1.91 Átak í lækkun skulda þróunarríkja	67,0
Almennur rekstur samtals	87,0
Gjöld samtals	87,0

17

m.kr.

Fjármögnun:

Greitt úr ríkissjóði 87,0

03 Utanríkisráðuneyti, gjöld umfram tekjur 1.115,0

Greitt úr ríkissjóði 1.115,0

Innheimt af ríkistekjum 0,0

Viðskiptahreyfingar 0,0

04 Landbúnaðarráðuneyti**04-190 Ýmis verkefni**

Almennur rekstur:	
1.90 Ýmis verkefni	23,8
Fjármögnun:	
Greitt úr ríkissjóði	23,8

04-801 Greiðslur vegna mjólkurframleiðslu

Almennur rekstur:	
1.01 Beinar greiðslur til bænda	84,0
1.02 Lífeyrissjóður bænda	3,4
Almennur rekstur samtals	87,4
Gjöld samtals	87,4
Fjármögnun:	
Greitt úr ríkissjóði	87,4

04-891 Sérstakar greiðslur í landbúnaði

Almennur rekstur:	
1.91 Loðdýrafóður	45,0
Stofnkostnaður:	
6.91 Ýmis stofnkostnaður	6,0
Gjöld samtals	51,0
Fjármögnun:	
Greitt úr ríkissjóði	51,0

04 Landbúnaðarráðuneyti, gjöld umfram tekjur	162,2
Greitt úr ríkissjóði	162,2
Innheimt af ríkistekjum	0,0
Viðskiptahreyfingar	0,0

05 Sjávarútvegsráðuneyti**05-204 Fiskistofa**

Almennur rekstur:

1.01 Fiskistofa 8,3

Fjármögnun:

Greitt úr ríkissjóði 8,3

05-811 Þróunarsjóður sjávarútvegsins

Stofnkostnaður:

6.41 Þróunarsjóður sjávarútvegsins -90,0

Fjármögnun:

Greitt úr ríkissjóði -90,0

05 Sjávarútvegsráðuneyti, gjöld umfram tekjur -81,7**Greitt úr ríkissjóði -81,7****Innheimt af ríkistekjum 0,0****Viðskiptahreyfingar 0,0**

06 Dóms- og kirkjumálaráðuneyti**06-101 Dóms- og kirkjumálaráðuneyti, aðalskrifstofa**

Almennur rekstur:	
1.01 Yfirstjórn	2,6
Fjármögnun:	
Greitt úr ríkissjóði	2,6

06-190 Ýmis verkefni

Almennur rekstur:	
1.10 Fastanefndir	2,8
Fjármögnun:	
Greitt úr ríkissjóði	2,8

06-231 Málskostnaður í opinberum málum

Almennur rekstur:	
1.10 Málskostnaður í opinberum málum	40,0
Fjármögnun:	
Greitt úr ríkissjóði	40,0

06-232 Opinber réttaraðstoð

Almennur rekstur:	
1.10 Opinber réttaraðstoð	64,0
Fjármögnun:	
Greitt úr ríkissjóði	64,0

06-251 Persónuvernd

Almennur rekstur:	
1.01 Persónuvernd	17,6
Stofnkostnaður:	
6.01 Tæki og búnaður	12,0
Gjöld samtals	29,6

06 Dóms- og kirkjumálaráðuneyti	21
	m.kr.
Fjármögnun:	
Greitt úr ríkissjóði	29,6
06-291 Húsnæði og búnaður dómstóla	
Stofnkostnaður:	
6.01 Húsnæði Hæstaréttar	3,8
Fjármögnun:	
Greitt úr ríkissjóði	3,8
06-303 Ríkislögreglustjóri	
Almennur rekstur:	
1.01 Ríkislögreglustjóri	14,0
Stofnkostnaður:	
6.01 Tæki og búnaður	7,0
6.11 Bifreiðar	3,5
Stofnkostnaður samtals	10,5
Gjöld samtals	24,5
Fjármögnun:	
Greitt úr ríkissjóði	24,5
06-311 Lögreglustjórinn í Reykjavík	
Almennur rekstur:	
1.01 Lögreglustjórinn í Reykjavík	16,6
Fjármögnun:	
Greitt úr ríkissjóði	16,6
06-390 Ýmis löggæslumál	
Almennur rekstur:	
1.10 Ýmis löggæslukostnaður	3,2
Fjármögnun:	
Greitt úr ríkissjóði	3,2

m.kr.

06-412 Sýslumaðurinn á Akranesi

Almennur rekstur:

1.20 Löggæsla 4,5

Fjármögnun:

Greitt úr ríkissjóði 4,5

06-427 Sýslumaðurinn í Neskaupstað

Almennur rekstur:

1.01 Yfirstjórn -18,9

1.20 Löggæsla -15,6

Almennur rekstur samtals -34,5

Gjöld samtals -34,5

Sértekjur:

Sértekjur 0,1

Gjöld umfram tekjur -34,4

Fjármögnun:

Greitt úr ríkissjóði -34,4

06-428 Sýslumaðurinn á Eskifirði

Almennur rekstur:

1.01 Yfirstjórn 12,3

1.20 Löggæsla 18,6

Almennur rekstur samtals 30,9

Gjöld samtals 30,9

Sértekjur:

Sértekjur -0,1

Gjöld umfram tekjur 30,8

Fjármögnun:

Greitt úr ríkissjóði 30,8

06-490 Ýmis rekstrarkostnaður sýslumannsembætta

Almennur rekstur:	
1.10 Ýmis sameiginlegur kostnaður	3,6
Fjármögnun:	
Greitt úr ríkissjóði	3,6

06-491 Húsnæði og búnaður sýslumanna

Stofnkostnaður:	
6.19 Húsnæði sýslumannsins á Hólmavík	13,0
6.60 Upplýsingakerfi sýslumanna	19,2
Stofnkostnaður samtals	32,2
Gjöld samtals	32,2
Fjármögnun:	
Greitt úr ríkissjóði	32,2

06-705 Kirkjumálasjóður

Almennur rekstur:	
1.10 Kirkjumálasjóður	1,5
Fjármögnun:	
Greitt úr ríkissjóði	1,5

06-733 Kirkjugarðsgjöld

Almennur rekstur:	
1.11 Kirkjugarðar	9,3
1.13 Kirkjugarðasjóður	0,8
Almennur rekstur samtals	10,1
Gjöld samtals	10,1
Fjármögnun:	
Greitt úr ríkissjóði	10,1

06-735 Sóknargjöld

Almennur rekstur:	
1.10 Sóknargjöld til þjóðkirkjunnar	13,5

	m.kr.
1.20 Sóknargjöld til annarra trúfélaga	6,2
1.30 Sóknargjöld til Háskóla Íslands	4,9
Almennur rekstur samtals	24,6
Gjöld samtals	24,6
Fjármögnun:	
Greitt úr ríkissjóði	24,6
 06-736 Jöfnunarsjóður sókna	
Almennur rekstur:	
1.10 Jöfnunarsjóður sókna	2,5
Fjármögnun:	
Greitt úr ríkissjóði	2,5
 06 Dóms- og kirkjumálaráðuneyti, gjöld umfram tekjur	262,5
Greitt úr ríkissjóði	262,5
Innheimt af ríkistekjum	0,0
Viðskiptahreyfingar	0,0

07 Félagsmálaráðuneyti**07-101 Félagsmálaráðuneyti, aðalskrifstofa**

Stofnkostnaður:	
6.21 Bifreiðar	4,0
Fjármögnun:	
Greitt úr ríkissjóði	4,0

07-302 Ríkissáttasemjari

Stofnkostnaður:	
6.01 Tæki og búnaður	17,0
Fjármögnun:	
Greitt úr ríkissjóði	17,0

07-311 Jafnréttisráð

Almennur rekstur:	
1.01 Jafnréttisráð	9,1
Fjármögnun:	
Greitt úr ríkissjóði	9,1

07-313 Jafnréttisstofa

Almennur rekstur:	
1.01 Jafnréttisstofa	4,3
Fjármögnun:	
Greitt úr ríkissjóði	4,3

07-331 Vinnueftirlit ríkisins

Stofnkostnaður:	
6.01 Tæki og búnaður	8,0
Fjármögnun:	
Viðskiptahreyfingar	8,0

m.kr.

07-700 Málefni fatlaðra

Almennur rekstur:

1.50 Laun vegna forfalla, orlofs o.fl. 15,0

Fjármögnun:

Greitt úr ríkissjóði 15,0

07-711 Styrktarfélag vangefinna

Almennur rekstur:

1.20 Sambyli 25,0

Fjármögnun:

Greitt úr ríkissjóði 25,0

07-801 Jöfnunarsjóður sveitarfélaga

Almennur rekstur:

1.10 Jöfnunarsjóður sveitarfélaga 101,4

Fjármögnun:

Greitt úr ríkissjóði 101,4

07-984 Atvinnuleysistryggingasjóður

Almennur rekstur:

1.11 Atvinnuleysisbætur -600,0

Fjármögnun:

Greitt úr ríkissjóði -600,0

07-999 Félagsmál, ýmis starfsemi

Almennur rekstur:

1.90 Ýmis framlög 3,0

Fjármögnun:

Greitt úr ríkissjóði 3,0

07 Félagsmálaráðuneyti, gjöld umfram tekjur -413,2**Greitt úr ríkissjóði -421,2****Innheimt af ríkistekjum 0,0****Viðskiptahreyfingar 8,0**

08 Heilbrigðis- og tryggingamálaráðuneyti**08-101 Heilbrigðis- og tryggingamálaráðuneyti, aðalskrifstofa**

Almennur rekstur:	
1.01 Yfirstjórn	11,8
Fjármögnun:	
Greitt úr ríkissjóði	11,8

08-203 Bætur samkvæmt lögum um félagslega aðstoð

Almennur rekstur:	
1.11 Mæðra - og feðralaun	3,0
1.15 Umönnunarbætur	45,0
1.21 Makabætur	1,0
1.25 Ekkju- og ekkilsbætur	-16,0
1.31 Endurhæfingarlífeyrir	3,0
1.35 Barnalífeyrir vegna menntunar	-8,0
1.41 Heimilisuppbót	-17,0
1.45 Sérstök heimilisuppbót	11,0
1.51 Uppbætur	-81,0
Almennur rekstur samtals	-59,0
Gjöld samtals	-59,0
Fjármögnun:	
Greitt úr ríkissjóði	-59,0

08-204 Lífeyrstryggingar

Almennur rekstur:	
1.11 Ellilífeyrir	-16,0
1.15 Örorkulífeyrir	174,0
1.21 Tekjutrygging ellilífeyrisþega	-7,0
1.25 Tekjutrygging örorkulífeyrisþega	87,0
1.31 Örorkustyrkur	-131,0
1.35 Barnalífeyrir	87,0
1.41 Fæðingarorlof	41,0
1.91 Annað	1,0
Almennur rekstur samtals	236,0
Gjöld samtals	236,0

	m.kr.
Fjármögnun:	
Greitt úr ríkissjóði	236,0
08-206 Sjúkratryggingar	
Almennur rekstur:	
1.11 Lækniskostnaður	410,0
1.15 Lyf	660,0
1.21 Hjálpartæki	97,3
1.31 Þjálfun	85,0
1.35 Tannlækningar	50,0
1.41 Sjúkraflutningar og ferðir innan lands	-30,0
1.45 Bryn meðferð erlendis	125,0
1.51 Sjúkrakostnaður vegna veikinda og slysa erlendis	50,0
1.55 Sjúkradagpeningar	-15,0
1.91 Annað	25,0
Almennur rekstur samtals	1.457,3
Gjöld samtals	1.457,3
Fjármögnun:	
Greitt úr ríkissjóði	1.457,3
08-301 Landlæknir	
Almennur rekstur:	
1.01 Yfirstjórn	8,8
Fjármögnun:	
Greitt úr ríkissjóði	8,8
08-358 Fjórðungssjúkrahúsið Akureyri	
Almennur rekstur:	
1.01 Fjórðungssjúkrahúsið Akureyri	3,5
Fjármögnun:	
Greitt úr ríkissjóði	3,5

08 Heilbrigðis- og tryggingamálaráðuneyti	29
	m.kr.
08-371 Ríkisspítalar	
Almennur rekstur:	
1.01 Ríkisspítalar	56,9
Fjármögnun:	
Greitt úr ríkissjóði	56,9
08-373 Sjúkrahús í Reykjavík	
Almennur rekstur:	
1.01 Ýmis skipulags- og rekstrarverkefni	39,6
Fjármögnun:	
Greitt úr ríkissjóði	39,6
08-399 Heilbrigðismál, ýmis starfsemi	
Almennur rekstur:	
1.13 Úrskurðarnefnd almannatrygginga	11,4
1.17 Vísindasiðanefnd	7,4
1.53 Tóbaksvarnir	3,7
1.90 Ýmis framlög	1,0
Almennur rekstur samtals	23,5
Gjöld samtals	23,5
Fjármögnun:	
Greitt úr ríkissjóði	23,5
08-495 Daggjaldastofnanir	
Almennur rekstur:	
1.12 Nýtt hjúkrunarheimili í Reykjavík	-206,0
Fjármögnun:	
Greitt úr ríkissjóði	-206,0
08-517 Læknavaktin	
Almennur rekstur:	
1.01 Læknavaktin	20,1

	m.kr.
Sértekjur:	
Sértekjur	-6,2
Gjöld umfram tekjur	13,9
Fjármögnun:	
Greitt úr ríkissjóði	13,9
08 Heilbrigðis- og tryggingamálaráðuneyti, gjöld umfram tekjur	1.586,3
Greitt úr ríkissjóði	1.586,3
Innheimt af ríkistekjum	0,0
Viðskiptahreyfingar	0,0

09 Fjármálaráðuneyti**09-101 Fjármálaráðuneyti, aðalskrifstofa**

Almennur rekstur:	
1.01 Yfirstjórn	2,5
Fjármögnun:	
Greitt úr ríkissjóði	2,5

09-214 Yfirskattanefnd

Stofnkostnaður:	
6.01 Tæki og búnaður	14,5
Fjármögnun:	
Greitt úr ríkissjóði	14,5

09-262 Tollstjórinn í Reykjavík

Almennur rekstur:	
1.01 Tollstjórinn í Reykjavík	2,0
Fjármögnun:	
Greitt úr ríkissjóði	2,0

09-385 Mótframlag vegna viðbótarlífeyrissparnaðar launamanna

Almennur rekstur:	
1.01 Mótframlag vegna viðbótarlífeyrissparnaðar launamanna	230,0
Fjármögnun:	
Greitt úr ríkissjóði	230,0

09-481 Útgjöld samkvæmt heimildarákvæðum

Stofnkostnaður:	
6.01 Útgjöld samkvæmt heimildarákvæðum	70,0
Fjármögnun:	
Greitt úr ríkissjóði	70,0

m.kr.

09-989 Launa- og verðlagsmál

Almennur rekstur:

1.90 Launa- og verðlagsmál 489,0

Fjármögnun:

Greitt úr ríkissjóði 489,0

09-999 Ýmislegt

Almennur rekstur:

1.60 Dómkröfur 50,0

1.75 Aðstoð vegna jarðskjálfta á Suðurlandi 200,0

Almennur rekstur samtals 250,0

Gjöld samtals 250,0

Fjármögnun:

Greitt úr ríkissjóði 250,0

09 Fjármálaráðuneyti, gjöld umfram tekjur 1.058,0**Greitt úr ríkissjóði 1.058,0****Innheimt af ríkistekjum 0,0****Viðskiptahreyfingar 0,0**

10 Samgönguráðuneyti**10-101 Samgönguráðuneyti, aðalskrifstofa**

Almennur rekstur:	
1.01 Yfirstjórn	1,8
Fjármögnun:	
Viðskiptahreyfingar	1,8

10-211 Vegagerðin

Almennur rekstur:	
1.01 Yfirstjórn	3,0
1.11 Styrkir til ferja og sérleyfishafa	-128,0
Almennur rekstur samtals	-125,0
Stofnkostnaður:	
6.10 Nýframkvæmdir	400,0
Gjöld samtals	275,0
Fjármögnun:	
Greitt úr ríkissjóði	453,0
Viðskiptahreyfingar	-178,0

10-335 Siglingastofnun Íslands

Stofnkostnaður:	
6.70 Hafnamannvirki	60,0
Fjármögnun:	
Greitt úr ríkissjóði	60,0

10-471 Flugmálastjórn

Almennur rekstur:	
1.70 Alþjóðaflugþjónusta	211,0
Sértekjur:	
Sértekjur	-211,0
Gjöld umfram tekjur	0,0

m.kr.

10-512 Póst- og fjarskiptastofnunin

Almennur rekstur:

1.01 Póst- og fjarskiptastofnunin 10,0

1.11 Rekstur strandarstöðva 215,0

Almennur rekstur samtals 225,0

Gjöld samtals 225,0

Fjármögnun:

Greitt úr ríkissjóði 225,0

10 Samgönguráðuneyti, gjöld umfram tekjur 561,8**Greitt úr ríkissjóði 738,0****Innheimt af ríkistekjum 0,0****Viðskiptahreyfingar -176,2**

11 Iðnaðarráðuneyti

11-101 Iðnaðarráðuneyti, aðalskrifstofa

Almennur rekstur:	
1.01 Yfirstjórn	10,0
Fjármögnun:	
Greitt úr ríkissjóði	10,0

11-240 Iðnaðarrannsóknir og stóriðja

Almennur rekstur:	
1.01 Iðnaðarrannsóknir og stóriðja	56,0
Fjármögnun:	
Greitt úr ríkissjóði	56,0

11-371 Orkusjóður

Almennur rekstur:	
Fjármögnun:	
Greitt úr ríkissjóði	50,0
Innheimt af ríkistekjum	-50,0

11-399 Ýmis orkumál

Almennur rekstur:	
1.13 Hafsbotsrannsóknir	16,0
Fjármögnun:	
Greitt úr ríkissjóði	16,0

11-411 Byggðastofnun

Almennur rekstur:	
1.10 Byggðastofnun	110,0
Fjármögnun:	
Greitt úr ríkissjóði	110,0

	m.kr.
11 Iðnaðarráðuneyti, gjöld umfram tekjur	192,0
Greitt úr ríkissjóði	242,0
Innheimt af ríkistekjum	-50,0
Viðskiptahreyfingar	0,0

12 Viðskiptaráðuneyti**12-101 Viðskiptaráðuneyti, aðalskrifstofa**

Almennur rekstur:

1.01 Yfirstjórn 10,0

Fjármögnun:

Greitt úr ríkissjóði 10,0

12-902 Samkeppnisstofnun

Almennur rekstur:

1.01 Samkeppnisstofnun 13,3

Fjármögnun:

Greitt úr ríkissjóði 13,3

12 Viðskiptaráðuneyti, gjöld umfram tekjur	23,3
Greitt úr ríkissjóði	23,3
Innheimt af ríkistekjum	0,0
Viðskiptahreyfingar	0,0

14 Umhverfissráðuneyti**14-101 Umhverfissráðuneyti, aðalskrifstofa**

Almennur rekstur:

1.01 Yfirstjórn 5,0

Fjármögnun:

Greitt úr ríkissjóði 5,0

14-190 Ýmis verkefni

Almennur rekstur:

1.59 Náttúruverndarráð 2,0

Fjármögnun:

Greitt úr ríkissjóði 2,0

14-205 Náttúruvernd ríkisins

Almennur rekstur:

1.01 Yfirstjórn 1,0

Fjármögnun:

Greitt úr ríkissjóði 1,0

14-210 Veiðistjóri

Almennur rekstur:

1.01 Veiðistjóri 1,5

Fjármögnun:

Greitt úr ríkissjóði 1,5

14-215 Vistmenningarmiðstöð á Sólheimum í Grímsnesi

Stofnkostnaður:

6.21 Vistmenningarmiðstöð á Sólheimum í Grímsnesi 25,0

Fjármögnun:

Greitt úr ríkissjóði 25,0

14 Umhverfissráðuneyti	39
	m.kr.
14-221 Hollustuvernd ríkisins	
Almennur rekstur:	
1.01 Hollustuvernd ríkisins	34,0
Fjármögnun:	
Greitt úr ríkissjóði	34,0
14-283 Hreinsun umhverfis	
Almennur rekstur:	
1.11 Hreinsun olfu úr flaki skipsins El Grillo á botni Seyðisfjarðar	102,0
Fjármögnun:	
Greitt úr ríkissjóði	102,0
14-401 Náttúrufræðistofnun Íslands	
Almennur rekstur:	
1.01 Yfirstjórn	3,5
Fjármögnun:	
Greitt úr ríkissjóði	3,5
14 Umhverfissráðuneyti, gjöld umfram tekjur	174,0
Greitt úr ríkissjóði	174,0
Innheimt af ríkistekjum	0,0
Viðskiptahreyfingar	0,0

m.kr.

19 Vaxtagjöld ríkissjóðs**19-801 Vaxtagjöld ríkissjóðs**

Almennur rekstur:

1.10 Vaxtagjöld ríkissjóðs 700,0

Fjármögnun:

Greitt úr ríkissjóði 6.240,0

Viðskiptahreyfingar -5.540,0

19 Vaxtagjöld ríkissjóðs, gjöld umfram tekjur **700,0****Greitt úr ríkissjóði** **6.240,0****Innheimt af ríkistekjum** **0,0****Viðskiptahreyfingar** **-5.540,0**

Séryfirlit 1

Málaflokkar gjalda í A-hluta

01. Almenn opinber þjónusta	
01.1 Opinber þjónusta	
01.1.1 Æðsta stjórnýsla ríkisins	51,2
01.1.2 Fjármálastjórnýsla	69,0
01.1.3 Utanríkisstjórnýsla	1.115,0
Samtals	1.235,2
01.3 Opinberar frumrannsóknir	
01.3.1 Frumrannsóknir í raunvísindum	3,5
Samtals	3,5
Almenn opinber þjónusta samtals	1.238,7
03. Löggæsla og öryggismál	
03.1 Löggæsla og brunavarnir	
03.1.1 Löggæsla	87,6
Samtals	87,6
03.2 Dómstólar	140,0
03.4 Önnur réttar- og öryggismál	196,2
Löggæsla og öryggismál samtals	423,8
04. Fræðslumál	
04.2 Framhaldsskólastig	
04.2.1 Almenn framhaldsskólastig	51,5
04.2.2 Sérskólastig	14,0
Samtals	65,5
04.3 Æðra skólastig	
04.3.1 Háskólastig	10,0
Samtals	10,0
04.6 Önnur fræðslumál, óta.	40,0
Fræðslumál samtals	115,5

05. Heilbrigðismál	
05.1 Sjúkrahúsþjónusta	
05.1.1 Almenn sjúkrahúsþjónusta	225,0
05.1.4 Öldrunar- og endurhæfingarstofnanir	-206,0
Samtals.	19,0
05.2 Heilsugæsla	
05.2.1 Almenn heilsugæsla	423,9
05.2.3 Tannlæknisþjónusta	50,0
05.2.4 Sjúkraþjálfun og önnur heilsugæsla	85,0
Samtals.	558,9
05.4 Lyf og hjálpartæki	757,3
05.5 Heilbrigðisrannsóknir	34,0
05.6 Önnur heilbrigðismál	89,1
Heilbrigðismál samtals	1.458,3
06. Almannatryggingar og velferðarmál	
06.1 Almannatryggingar	
06.1.1 Sjúkra-, mæðra- og örorkubætur	26,0
06.1.3 Elli-, örorku- og ekkjulfeyrir	87,0
06.1.4 Atvinnuleysisbætur	-600,0
06.1.5 Fjölskyldu- og barnabætur	48,0
06.1.6 Önnur félagsleg aðstoð	1,0
Samtals.	-438,0
06.2 Velferðarmál	
06.2.3 Málefni fatlaðra	40,0
06.2.6 Önnur velferðarþjónusta, óta	7,0
Samtals.	47,0
Almannatryggingar og velferðarmál samtals	-391,0
07. Húsnæðis- og skipulags- og hreinsunarmál	
07.1 Húsnæðis- og skipulagsmál	
07.1.2 Skipulagsmál	34,5
Samtals.	34,5

	43
	m.kr.
07.3 Hreinsunarmál	
07.3.1 Almenn hreinsunarmál	102,0
Samtals	102,0
Húsnæðis- og skipulags- og hreinsunarmál samtals	136,5
08. Menningarmál	
08.0 Menningarmál	
08.0.2 Söfn, listir ofl.	216,0
08.0.4 Kirkjumál	38,7
Samtals	254,7
Menningarmál samtals	254,7
09. Eldsneytis- og orkumál	
09.2 Orkumál	
09.2.1 Raforkumál	0,0
09.2.3 Orkumál, óta.	16,0
Samtals	16,0
Eldsneytis- og orkumál samtals	16,0
10. Landbúnaðar- og sjávarútvegsmál	
10.1 Landbúnaðarmál	
10.1.3 Tekju- og verðlagsmál landbúnaðar	138,4
10.1.7 Önnur landbúnaðarmál	23,8
Samtals	162,2
10.3 Sjávarútvegsmál	
10.3.4 Rannsóknar- og þróunarstarfsemi	-90,0
10.3.7 Önnur sjávarútvegsmál	8,3
Samtals	-81,7
Landbúnaðar- og sjávarútvegsmál samtals	80,5
11. Iðnaðarmál	
11.2 Iðnaðarstarfsemi	66,0
Iðnaðarmál samtals	66,0

	m.kr.
12. Samgöngumál	
12.1 Landsamgöngur	
12.1.1 Vega- og gatnagerð.	403,0
Samtals.	403,0
12.2 Sjó- og vatnasamgöngur	
12.2.2 Sjósamgöngur.	60,0
Samtals.	60,0
12.4 Loftsamgöngur	
12.4.2 Önnur loftsamgöngumál.	0,0
Samtals.	0,0
12.7 Önnur samgöngumál.	98,8
Samgöngumál samtals.	561,8
13. Önnur útgjöld vegna atvinnuvega	
13.4 Ýmsar þjónustustofnanir ríkisins.	23,3
13.5 Almenn launa- og atvinnumál.	38,4
13.6 Önnur atvinnumál.	110,0
Önnur útgjöld vegna atvinnuvega samtals.	171,7
14. Önnur útgjöld ríkissjóðs	
14.0 Önnur útgjöld ríkissjóðs	
14.0.1 Vaxta- og lántökukostnaður.	700,0
14.0.2 Tilfærslur til annarra opinbera aðila.	101,4
14.0.3 Önnur þjónusta.	789,0
Samtals.	1.590,4
Önnur útgjöld ríkissjóðs samtals.	1.590,4
Heildargjöld samtals.	5.722,9

Séryfirlit 2

Hagræn skipting gjalda í A-hluta 2000

m.kr.

Rekstrargjöld	
Laun	1.450,3
Lífeyrisskuldbindingar	0,0
Önnur gjöld	956,0
Sértekjur	-217,2
Rekstrargjöld samtals	2.189,1
Fjármagnskostnaður	700,0
Rekstrar- og neyslutilfærslur	
Sjúkratryggingar	1.457,3
Lífeyristryggingar	236,0
Aðstoð vegna jarðskjálfta	200,0
Greiðslur vegna búvöruframleiðslu	132,4
Byggðastofnun	110,0
Jöfnunarsjóður sveitarfélaga	101,4
Alþjóðastofnanir	87,0
Virkjana- og stóriðjurannsóknir	56,0
Bætur samkvæmt lögum um félagslega aðstoð	-59,0
Daggjaldastofnanir	-206,0
Atvinnuleysistryggingasjóður	-600,0
Aðrar neyslu- og rekstartilfærslur	-332,3
Neyslu- og rekstartilfærslur samtals	1.182,8
Viðhald	0,0
Fjárfesting	
Sendiráð	958,0
Samgöngumál	400,0
Fasteignakaup og framkvæmdir í samræmi við ákvæði 7. gr. fjárlaga	70,0
Endurbótasjóður menningarbygginga	63,0
Hafnaframkvæmdir	60,0
Þróunarsjóður sjávarútvegsins	-90,0
Annað	190,0
Fjárfesting samtals	1.651,0
Gjöld samtals	5.722,9

Séryfirlit 3
Markaðar tekjur 2000

m.kr		Sjóðs- hreyfingar
02-969	Menningarstofnanir, viðhald og stofnkostnaður	
	Sérstakur eignaskattur, einstaklingar	63,0
	Sérstakur eignarskattur, lögaðilar	-87,0
	Skerðing markaðra tekna	-24,0
	Greitt úr ríkissjóði	63,0
	Viðskiptahreyfing.....	-63,0
05-204	Fiskistofa	
	Veiðieftirlitsgjald	8,3
	Greitt úr ríkissjóði	8,3
05-811	Þróunarsjóður sjávarútvegsins	
	Þróunarsjóðsgjald á skip	1,0
	Þróunarsjóðsgjald á aflamark	-91,0
	Greitt úr ríkissjóði	-90,0
07-331	Vinnueftirlit ríkisins	
	Tryggingagjald, almennt, hluti Vinnueftirlits ríkisins	4,0
	Greitt úr ríkissjóði	8,0
	Viðskiptahreyfing.....	-4,0
07-795	Framkvæmdasjóður fatlaðra	
	Erfðafjárskattur	22,0
	Skerðing markaðra tekna	22,0
07-982	Ábyrgðasjóður launa	
	Ábyrgðargjald vegna launa	3,0
	Viðskiptahreyfing.....	3,0
07-984	Atvinnuleysistryggingasjóður	
	Hluti Atvinnuleysistryggingasjóðs í atvinnutryggingargjaldi	-668,0
	Greitt úr ríkissjóði	-600,0
	Viðskiptahreyfing.....	-68,0
07-987	Tryggingasjóður sjálfstætt starfandi einstaklinga	
	Hluti Tryggingasjóðs sjálfstætt starfandi einstaklinga í atvinnutryggingargjaldi	24,0
	Viðskiptahreyfing.....	24,0

07-989	Fæðingarorlofssjóður	
	Hluti Fæðingarorlofssjóðssjóðs í almennu tryggingargjaldi	1.729,0
	Viðskiptahreyfing.....	1.729,0
10-101	Samgönguráðuneyti, aðalskrifstofa	
	Leyfi til rekstrar ferðaskrifstofu	1,8
	Greitt úr ríkissjóði	1,8
10-211	Vegagerðin	
	Sérstakt vörugjald af blýlausu bensíni (tollak. c1).....	222,0
	Þungaskattur af díselbifreiðum, km-gjald.....	18,0
	Þungaskattur, fast árgjald.....	38,0
	Leyfis- og eftirlitsgjöld Vegagerðarinnar af flutningum á landi.....	3,0
	Greitt úr ríkissjóði	453,0
	Leiðrétting á framsetningu vegna sérstakrar fjármögnunar	824,0
	Viðskiptahreyfing.....	652,0
10-472	Flugvellir	
	Flugvallargjald	57,0
	Viðskiptahreyfing.....	57,0
10-512	Póst- og fjarskiptastofnunin	
	Jöfnunargjald til Póst- og fjarskiptastofnunar vegna alþjónustu.....	10,0
	Greitt úr ríkissjóði	10,0
	Heildartekjur	1.358,1
	Heildargreiðslur úr ríkissjóði	-145,9
	Mismunur	1.504,0
	Þar af skerðing	-2,0
	Þar af viðskiptahreyfingar	2.330,0

Séryfirlit 4
Lögbundin framlög 2000

m.kr		Sjóðs- hreyfingar
06-705	Kirkjumálasjóður	
	Kirkjumálasjóður	1,5
	Greitt úr ríkissjóði	1,5
06-733	Kirkjugarðsgjöld	
	Kirkjugarðsgjöld	9,3
	Kirkjugarðssjóður.....	0,8
	Greitt úr ríkissjóði	10,1
06-735	Sóknargjöld	
	Sóknargjöld	24,6
	Greitt úr ríkissjóði	24,6
06-736	Jöfnunarsjóður sókna	
	Jöfnunarsjóður sókna	2,5
	Greitt úr ríkissjóði	2,5
07-801	Jöfnunarsjóður sveitarfélaga	
	Lögbundið framlag.....	101,4
	Greitt úr ríkissjóði	101,4
08-399	Heilbrigðismál, ýmis starfsemi	
	Tóbaksvarnir, lögbundið framlag.....	3,7
	Greitt úr ríkissjóði	3,7
	Lögbundin framlög alls	143,8
	Heildargreiðslur úr ríkissjóði	143,8
	Mismunur, skerðing.....	0,0

Athugasemdir við lagafrumvarp þetta.

Inngangur

Með frumvarpi þessu er lögð fyrir Alþingi endurskoðuð tekjuáætlun og tillögur um breytingar á fjárheimildum ýmissa fjárlagaliða ársins 2000. Tillögurnar eru í samræmi við framvindu ríkisfjármála það sem af er árinu. Tekið er tillit til nýrrar lagasetningar, ófyrirséðra útgjalda og ákvarðana ríkisstjórnarinnar um ný útgjöld.

Endurskoðaðar afkomuhorfur 2000. Fjárlög ársins 2000 voru afgreidd með 16,7 milljarða króna tekjuafgangi. Heildartekjur voru áætlaðar 209,9 milljarðar króna og heildargjöld 193,2 milljarðar króna. Gert var ráð fyrir að lánsfjárafgangur ríkissjóðs yrði um 21 milljarður og skuldir ríkissjóðs yrðu greiddar niður eða staða ríkissjóðs bætt á annan hátt sem því næmi.

Í milljörðum króna á verðlagi hvers árs	Fjárlög 2000	Áætlun 2000	Breyting frá fjárlögum
Tekjur	209,9	225,3	15,4
Gjöld	193,2	199,0	5,8
Rekstrarafkoma	16,7	26,3	9,6
Rekstrarliðir sem ekki hafa áhrif á sjóðstreymi	-2,7	-13,9	-11,2
Handbært fé frá rekstri	14,0	12,4	-1,6
Fjármunahreyfingar	6,9	15,1	8,2
Hreinn lánsfjárfjöfnuður	20,9	27,5	6,6

Fjármálaráðuneytið hefur endurskoðað áætlanir um afkomu ríkissjóðs í ljósi upplýsinga sem liggja fyrir um framvindu ríkisfjármálanna það sem af er árinu og miðað við horfur til ársloka. Endurskoðunin bendir til að tekjuafgangur ríkissjóðs verði 26,3 milljarðar króna og lánsfjárafgangurinn 27,5 milljarðar. Er það talsvert betri afkoma en gert var ráð fyrir í fjárlögum. Fyrirhugað er að bætt afkoma verði notuð til að greiða niður skuldir og til að styrkja stöðu ríkissjóðs með öðrum hætti, svo sem með greiðslum í Lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins.

Athygli er vakin á því að ekki er beint samband á milli þeirra fjárheimilda sem sótt er um og áætlaðrar afkomu ríkissjóðs á árinu. Stafar það af því að bæði eru ónýttar fjárheimildir fluttar til næsta árs og umframgjöld ýmissa stofnana verða dregin frá fjárheimildum ársins. Gert er ráð fyrir að nokkuð af stofnkostnaðarheimildum til vegagerðar verði

ekki nýtt á árinu 2000. Á móti koma ónýttar fjárheimildir og skuldir stofnana frá árinu 1999. Nánari grein er gerð fyrir þeim breytingum í frumvarpi til lokafjárlaga fyrir árið 1999 sem lagt verður fram innan skamms.

Hér á eftir verður fjallað um helstu breytingar á tekjum, gjöldum og lánsfjármálum ríkissjóðs miðað við fjárlög ársins 2000.

1 Tekjur A-hluta

Í þessum kafla er fjallað um tekjur ríkissjóðs á árinu 2000. Fyrst er farið yfir helstu niðurstöður samkvæmt endurskoðaðri áætlun fyrir árið og þar á eftir er fjallað stuttlega um helstu frávik frá fjárlögum 2000. Umfjöllun þessi miðast við rekstrargrunn sem sýnir álagðar tekjur á viðkomandi ári án tillits til þess hvenær þær innheimtast.

Tekjuhorfur 2000. Samkvæmt fjárlögum, sem afgreidd voru í lok síðasta árs, var gert ráð fyrir að heildartekjur ríkissjóðs á árinu 2000 gætu numið tæplega 210 milljörðum króna. Þessi áætlun var byggð á tveimur meginforsendum, annars vegar áætlaðri niðurstöðu ríkisreiknings fyrir árið 1999 og hins vegar spá Þjóðhagsstofnunar í desember síðastliðnum um þróun helstu hagstærða á árinu 2000.

Magnbreyting %	Fjárlög 2000	Áætlun 2000	Frávik frá fjárlögum
Einkaneysla	3,0	4,0	1,0
Samneysla	2,5	3,5	1,0
Fjárfesting	2,7	10,5	7,8
Þjóðarútgjöld án birgðabreytinga	2,8	5,1	2,3
Útflutningur vöru og þjónustu	1,9	0,9	-1,0
Innflutningur vöru og þjónustu	1,9	4,7	2,8
Landsframleiðsla	2,9	3,7	0,8
Vísitala neysluverðs	4,5	5,5	1,0
Ráðstöfunartekjur á mann	5,9	6,9	1,0
Kaupmáttur ráðstöfunartekna	1,3	1,4	0,1

Skemmst er frá því að segja að þessar tvær meginforsendur tekjuáætlunarinnar hafa breyst í grundvallaratriðum. Annars vegar sýnir ríkisreikningur fyrir árið 1999 mun hagstæðari niðurstöðu á tekjuhlið en gert var ráð fyrir um síðustu áramót. Hins vegar hafa helstu efnahagsforsendur breyst í veigamiklum atriðum þar sem meðal annars er nú spáð nær helmingi meiri vexti þjóðarútgjalda á árinu 2000 en áður – en þessi stærð ræður miklu um niðurstöður tekjuáætlunar ríkissjóðs. Einnig hafa tekjubreytingar verið talsvert meiri en gert var ráð fyrir.

Af þessum ástæðum er í endurskoðaðri tekjuáætlun gert ráð fyrir að heildartekjur ríkissjóðs á árinu 2000 nemi 225,3 milljörðum króna eða rúmlega 15 milljörðum umfram áætlun fjárlaga. Þessa hækkun má fyrst og fremst rekja til aukinnar innheimtu tekjuskatts einstaklinga og fyrirtækja og virðisaukaskatts.

Sem fyrr segir hafa almenn umsvif í efnahagslífinu og tekjubreytingar verið meiri það sem af er ári en gert var ráð fyrir í forsendum fjárlaga 2000. Þetta hefur skilað sér í auknum tekjum ríkissjóðs. Hér á eftir verður fjallað nánar um frávik einstakra liða frá áætlun fjárlaga.

Rekstrargrunnur	Fjárlög 2000 m.kr.	Áætlun 2000 m.kr.	Frávik frá fjárlögum m.kr.	Frávik frá fjárlögum %
1. Skatttekjur	189.200	202.404	13.204	7,0
Skattar á tekjur og hagnað	52.366	59.901	7.535	14,4
Einstaklingar	41.120	45.457	4.337	10,5
Lögaðilar	10.140	13.338	3.198	31,5
Ríkissjóður	1.106	1.106	0	0,0
Tryggingagjöld og launaskattar	18.221	18.616	395	2,2
Eignarskattar	9.320	9.570	250	2,7
Skattar á vörur og þjónustu	108.757	113.715	4.958	4,6
Virðisaukaskattur	69.020	74.991	5.971	8,7
Vörugjöld	24.896	24.120	-776	-3,1
Aðrir sértækir veltuskattar	7.276	7.062	-214	-2,9
Bifreiðaskattar	6.584	6.548	-36	-0,5
Önnur neyslu- og leyfisgjöld	981	994	13	1,3
Aðrir skattar	536	602	66	12,3
2. Aðrar rekstrartekjur	15.638	17.510	1.872	12,0
Arðgreiðslur og leigutekjur	2.948	2.765	-183	-6,2
Vaxtatekjur	8.022	10.077	2.055	25,6
Neyslu- og leyfisgjöld.....	3.979	3.979	0	0,0
Annað.....	689	689	0	0,0
3. Sala eigna.....	4.216	4.616	400	9,5
4. Fjármagnstilfærslur.....	50	0	-50	-100,0
5. Fjárframlög.....	796	796	0	0,0
Heildartekjur ríkissjóðs.	209.900	225.326	15.426	7,3

Skattar á tekjur og hagnað. Samkvæmt endurskoðaðri tekjuáætlun er nú gert ráð fyrir að tekjuskattur einstaklinga skili rúmlega 45,5 milljarði króna í tekjur á árinu 2000, eða 4,3 milljarði umfram fjárlög. Þessa hækkun má annars vegar rekja til meiri launabreytinga og hins vegar minna atvinnuleysis en gert var ráð fyrir. Jafnframt hafa tekjur af fjármagnstekjuskatti farið langt fram úr áætlunum og eru nú áætlaðar um 4,3 milljarðar króna, eða 1,5 milljarðar umfram fyrri áætlun. Ástæður þessa má rekja til mjög aukinna umsvifa og mikillar veltu á fjármagnsmarkaði. Loks er talið að tekjuskattur fyrirtækja skili mun meiri tekjum en áður var áætlað, eða um 13,3 milljörðum króna, rúmlega 3 milljörðum

umfram fjárlög, vegna mun betri afkomu á síðasta ári en áður var reiknað með. Þessi áætlun er þó nokkuð óviss og kemur til endurskoðunar þegar álagning liggur fyrir í haust. Í heild er því reiknað með að skattar á tekjur og hagnað verði um 7,5 milljarði króna hærri en í áætlun fjárlaga.

Tryggingagjöld. Reiknað er með að tryggingagjöld og launaskattar skili tæpum 19 milljörðum króna í ríkissjóð á árinu 2000, eða rúmlega 400 milljónum umfram áætlun fjárlaga. Þessa hækkun má alfarið rekja til meiri tekjubreytinga en gert var ráð fyrir. Þess má geta að í maí síðastliðnum voru samþykkt á Alþingi lög nr. 95/2000, um fæðingar- og foreldraorlof, og í því sambandi var stofnaður Fæðingarorlofssjóður í vörslu Tryggingastofnunar ríkisins. Sjóðurinn er fjármagnaður með tryggingagjaldi og er áætlað að í sjóðinn renni um 1.780 milljónir króna á þessu ári.

Virðisaukaskattur. Virðisaukaskattur er langstærsti einstaki tekjuliður ríkissjóðs og skilar meira en þriðjungu allra skatttekna. Samkvæmt endurskoðaðri áætlun er gert ráð fyrir að hann skili um 75 milljarða króna tekjum á árinu 2000, eða 6 milljörðum króna meira en reiknað var með í fjárlögum. Þessa hækkun má annars vegar rekja til breyttra þjóðhagsforsendna á þessu ári en hins vegar reyndust tekjur af virðisaukaskatti samkvæmt ríkisreikningi mun meiri á síðasta ári en gengið var út frá í áætlun fjárlaga.

Aðrir skattar á vörur og þjónustu. Þegar á heildina er litið hafa tekjur af vörugjöldum ekki breyst umtalsvert frá fjárlögum. Vörugjald af bifreiðum hefur þó skilað heldur minni tekjum en gert var ráð fyrir vegna samdráttar í bílainnflutningi. Auk þess er talið að breyting á lögum síðastliðið vor, sem fól í sér nokkra lækkun í tilteknum flokkum, hafi leitt til nokkurs tekjutaps. Almennar vörugjaldstekjur eru einnig heldur undir áætlun en það má rekja til breytinga á lögum þar sem vörugjald af tilteknum vörum var ýmist lækkað eða fellt niður, t.d. af rafmagnsvörum o.fl. Tvenns konar vörugjöld eru lögð á bensín, almennt gjald og sérstakt gjald. Sérstaka gjaldið hefur verið lengi við lýði og rennur til fjármögnunar vegaframkvæmda. Þetta gjald er talið skila heldur meiri tekjum en áætlun fjárlaga gerir ráð fyrir sem alfarið stafar af aukinni bensínsölu. Almenna gjaldið var til skamms tíma hlutfallslegt gjald sem reiknaðist beint á innflutningsverð bensíns. Þessu var breytt síðastliðið haust og í staðinn var tekið upp krónutölugjald til þess að draga úr áhrifum hækkandi bensínverðs á heimsmarkaði á bensínverð innanlands. Áhrif breyttrar álagningar bensíngjalds koma glögg fram í því að tekjur ríkissjóðs af bensíngjaldi hefðu verið um 900 m.kr. meiri miðað við heilt ár samkvæmt eldri tilhögun. Almenna gjaldið er talið vera nokkurn veginn á áætlun.

Aðrar tekjur. Á heildina litið er reiknað með að aðrar rekstrartekjur fari 1,9 milljarða króna umfram áætlun fjárlaga. Þessa aukningu má fyrst og fremst rekja til hærri vaxtatekna en reiknað hafði verið með.

2 Gjöld A-hluta

Fjármálaráðuneytið hefur í samvinnu við önnur ráðuneyti lagt mat á fjárvöntun til einstakra verkefna og stofnana og farið yfir tilefni til aukinna fjárveitinga í fjáráukalögum. Við þá yfirferð var tekið tillit til átaks sem hefur staðið yfir við að bæta framkvæmd fjárlaga þannig að staðið verði við útgjaldaramma. Niðurstaðan er að ekki er gerður upp halli á rekstri stofnana nema í sérstökum tilfellum og í staðinn er stofnunum gert að grípa til við-eigandi ráðstafana í samræmi við nýjar verklagsreglur um framkvæmd fjárlaga og fjárreiðulög. Með rammafjárlögum ber hvert ráðuneyti ábyrgð á fjárreiðum sínum og for-gangsraðar verkefnum innan rammans.

Í frumvarpinu er gert ráð fyrir að fjárheimildir verði hækkaðar um 5,7 milljarða króna, eða sem nemur tæplega 3% af útgjöldum fjárlaga. Helstu útgjaldatefni eru ýmis ófyrirséð atvik, kjarasamningar, útgjöld almannatrygginga og ákvarðanir ríkisstjórnarinnar um ný útgjöld. Útgjaldatefni skiptast þannig að um 1.200 m.kr. eru vegna almannatrygginga, 900 m.kr. til kaupa á sendiráðsbyggingum, 800 m.kr. vegna kjarasamninga, 700 m.kr. vegna endurskoðaðrar áætlunar um vaxtagjöld, 450 m.kr. aukning til vegagerðar í samræmi við ályktun Alþingis, 250 m.kr. vegna breytinga á framsetningu, 215 m.kr. til reksturs strandar-stöðva og 200 m.kr. vegna jarðskjálfta á Suðurlandi. Þá hækka framlög til Jöfnunarsjóðs sveitarfélaga, Byggðastofnunar og til hreinsunar olíu úr flaki El Grillo um 100 m.kr. á hvert verkefni. Önnur verkefni nema um 700 m.kr. nettó.

Rekstrarkostnaður er talinn verða um 2,8 milljörðum króna hærri en gert var ráð fyrir í forsendum fjárlaga. Þar af eru útgjöld í tengslum við kjarasamninga um 800 m.kr. og útlit er fyrir að rekstur ýmissa stofnana verði 600-700 m.kr. umfram heimildir fjárlaga og verður stærsti hluti þess færður yfir áramót og stofnunum gert að ná jafnvægi í rekstrinum á lengri tíma en einu ári. Vegna breytinga á framsetningu eru færðar 230 m.kr. til gjalda, að stærstum hluta vegna 10% mótframlags á lífeyrissparnað. Um 100 m.kr. eru til að stöðva olíumengun úr flaki El Grillo og rúmlega 100 m.kr. eru til aukins gjafsóknarkostnaðar og málskostnaðar í opinberum málum. Loks er rekstur strandarstöðva færður frá Lands-símanum hf. til Póst- og fjarskiptastofnunarinnar, samtals 215 m.kr. Aðrar breytingar eru minni og eru nánar skýrðar síðar í kaflanum.

Rekstrargrunnur	Fjárlög 2000 m.kr.	Áætlun 2000 m.kr.	Breyt. frá fjárlögum m.kr.	Breyt. frá fjárlögum %
Rekstrargjöld				
Laun	57.748	59.792	2.044	3,5
Lífeyrisskuldbindingar.....	6.055	6.055	0	0,0
Önnur gjöld	30.613	31.368	755	2,5
Þjónustutekjur	-10.321	-10.321	0	0,0
Rekstrargjöld samtals	84.095	86.894	2.799	3,3
Neyslu- og rekstrartilfærslur				
Lífeyristryggingar	18.780	19.016	236	1,3
Sjúkratryggingar	9.331	10.771	1.440	15,4
Greiðslur vegna búvöruframleiðslu	5.829	5.913	84	1,4
Bætur skv. lögum um fél. aðst.	5.486	5.427	-59	-1,1
Vaxtabætur	4.180	4.180	0	0,0
Daggjaldastofnanir	3.870	3.733	-137	-3,5
Jöfnunarsjóður sveitarfélaga	3.755	3.856	101	2,7
Barnabætur	3.630	3.630	0	0,0
Atvinnuleysistryggingasjóður	2.370	1.770	-600	-25,3
Framlag til sókna og kirkjugarða	2.208	2.247	39	1,8
Lánasjóður íslenskra námsmanna	1.910	1.910	0	0,0
Ríkisútvarpið	1.625	1.625	0	0,0
Aðrar neyslu- og rekstrartilf.	14.645	14.721	76	0,5
Neyslu- og rekstrartilfærslur samtals	77.619	78.799	1.180	1,5
Fjármagnskostnaður	13.400	14.100	700	5,2
Viðhald				
Vegagerðin	3.857	3.807	-50	-1,3
Annað	943	943	0	0,0
Viðhald samtals	4.800	4.750	-50	-1,0
Fjárfesting				
Vegagerðin	4.590	4.700	110	2,4
Heilbrigðisstofnanir	1.412	1.412	0	0,0
Háskólar og framhaldsskólar	1.331	1.331	0	0,0
Þróunarsjóður sjávarútvegsins	650	560	-90	-13,8
Flugvöllir	583	583	0	0,0
Hafnarframkvæmdir	533	543	10	1,9
Ofanflóðasjóður	400	400	0	0,0
Annað	3.747	4.800	1.053	28,1
Fjárfesting samtals	13.245	14.328	1.083	8,2
Gjöld samtals	193.159	198.871	5.712	3,0

Neyslu- og rekstrartilfærslur eru áætlaðar um 1.200 m.kr. umfram áætlun fjárlaga. Þar munar mest um 1.200 m.kr. umframútgjöld almannatrygginga en á móti vegur að atvinnuleysisbætur verða um 600 m.kr. innan áætlunar. Í samræmi við ákvörðun ríkisstjórnarinnar er sótt um 200 m.kr. vegna jarðskjálfta á Suðurlandi. Sótt er um 100 m.kr. í afskriftasjóð Byggðastofnunar til að auka lánsfjárheimildir stofnunarinnar. Um 100 m.kr. eru til aukinna lögbundinna framlaga í Jöfnunarsjóð sveitarfélaga og tæplega 90 m.kr. vegna búvörusamninga. Loks má nefna 67 m.kr. framlag til að lækka skuldir þróunarríkja. Aðrar breytingar eru minni.

Fjármagnskostnaður er áætlaður 700 m.kr. hærri en áætlun fjárlaga gerði ráð fyrir. Þar er um að ræða endurmat á erlendum vöxtum og gjaldfærslu vaxta sem ríkissjóður greiðir af inneign sjóða af mörkuðum tekjustofnum.

Viðhalds- og stofnkostnaður er áætlaður tæplega 1.100 m.kr. umfram fjárlög 2000 en sótt er um 1.700 m.kr. viðbótarheimildir. Mismunurinn stafar af því að ekki er gert ráð fyrir að fjárheimildir verði nýttar að fullu á þessu ári og flytjist yfir á næsta ár. Á það einkum við um vegagerð. Af stofnkostnaði munar mest um 900 m.kr. fjárheimild til að kaupa húsnæði fyrir sendiráð og viðbótarfjárheimildir til vegagerðar eru 400 m.kr. Loks er sótt um 70 m.kr. til ýmissa útgjalda vegna heimildargreinar fjárlaga.

Markaðar tekjur. Rétt er að vekja athygli á séryfirliti 3 á bls. 46 í frumvarpinu. Í yfirlitinu kemur fram breytt fjármögnun nokkurra liða frá því sem áformað var í fjárlögum ársins. Breytingin stafar af því að um mitt ár tóku gildi nokkur ákvæði í lögum nr. 95/2000, um fæðingar- og foreldraorlof. Með lögunum er hlutur atvinnuleysistryggingasjóða í tryggingagjaldi lækkaður en fjármögnunin færð í Fæðingarorlofssjóð sem hefur ekki starfsemi að öðru leyti fyrr en í ársbyrjun 2001. Með því er staða sjóðsins styrkt um 1.730 m.kr. í þeim tilgangi að sjóðurinn hafi svigrúm til að mæta hugsanlegri óvissu í spám um útgjöld árið 2001 sem er fyrsta starfsár hans og til að staða hans verði styrk til að mæta auknum útgjöldum næstu tvö ár þegar réttur feðra til fæðingarorlofs eykst í áföngum. Fjármögnun Atvinnuleysistryggingasjóðs og hluti lífeyristrygginga í tryggingagjaldi lækkar á móti. Einnig er bent á breytta fjármögnun vegáætlunar í samræmi við nýja þingsályktun en samkvæmt henni eru 76 m.kr. af sérstakri 400 m.kr. fjármögnun til nýrra verkefna fjármagnaðar af vegafé. Þá er gerð leiðrétting á viðskiptahreyfingu markaðra tekna vegagerðar frá því sem er í fjárlögum en þar láðist að taka tillit til 500 m.kr. til sérstaks átaks í vegagerð sem er fjármagnað utan markaðra tekjustofna.

Flugstöð Leifs Eiríkssonar var gerð að hlutafélagi á árinu. Samkvæmt lögum um hlutafélagið miðast stofnefnahagsreikningur við 30. júní 2000 en nýr aðili tekur við rekstrinum 1. október. Rekstri ríkisfyrirtækjanna lýkur því 30. september og þarf að gera upp reksturinn frá 30. júní til septemberloka til að meta endanlegar fjárráðstafanir á árinu. Gert er ráð fyrir að því uppgjöri verði lokið fyrir 2. umræðu frumvarpsins og verður þá sótt um nauðsynlegar breytingar. Bent er á að í frumvarpi til fjárlaga fyrir árið 2001 eru metin áhrif breytinganna á því ári.

Nánar er fjallað um hvern fjárlagalið, skipt í kafla eftir ráðuneytum, í athugasemdum síðar í greinargerðinni.

3 Lántökur, endurlán og ríkisábyrgðir

Hér verður gerð grein fyrir breytingum á lánsfjármálum ríkissjóðs, ríkisfyrirtækja og sjóða sem fram koma í 2. og 3. gr. frumvarpsins.

Samkvæmt endurskoðuðum áætlunum er nú gert ráð fyrir að handbært fé frá rekstri verði 12,4 milljarðar króna í stað 14 milljarða í fjárlögum 2000. Lækkun frá fjárlögum, þrátt fyrir aukinn tekjuafgang, skýrist nær alfarið af innlausn spariskírteina umfram forsendur fjárlaga 2000 sem leiðir til þess að greiddir vextir verða 6 milljörðum króna hærrí en áætlað var.

Fjármunahreyfingar eru taldar skila ríflega 8 milljörðum meira en forsendur fjárlaga gerðu ráð fyrir, eða 15 milljörðum í stað tæplega 7 milljarða króna í fjárlögum. Breytingin skýrist af því að 5,5 milljarða króna tekjur af sölu hlutar í viðskiptabönkunum í árslok 1999 komu til greiðslu í ríkissjóð í upphafi árs 2000. Þá kemur til greiðslu á árinu 2000 einn milljarður króna vegna hækkunar á eiginfé Landssímans hf. og veitt lán ríkissjóðs lækka um tæplega 900 m.kr. Aðrar breytingar eru minni.

Samkvæmt framangreindu er hreinn lánsfjárfjöfnuður áætlaður 27,5 milljarðar króna, en er tæplega 21 milljarður í fjárlögum. Bætt staða ríkissjóðs verður notuð til að greiða niður skuldir, til greiðslu viðbótarframlaga til Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins og til að bæta sjóðstöðu ríkissjóðs hjá Seðlabanka Íslands.

Í milljónum króna	Fjárlög 2000	Áætlun 2000	Breyting frá fjárlögum m.kr.
Handbært fé frá rekstri	14.033	12.434	-1.599
Fjármunahreyfingar:			
Veitt stutt lán, viðskiptareikningar	-385	6.139	6.524
Veitt löng lán	-6.015	-5.128	887
Afborganir veittra lána	6.900	7.240	340
Kaup hlutabréfa og eiginfjárframlög	-300	-250	50
Sala hlutabréfa og eignarhluta	6.750	7.100	350
Fjármunahreyfingar samtals	6.950	15.101	8.151
Hreinn lánsfjárfjölfnuður	20.983	27.535	6.552
Fjármögnun:			
Tekin löng lán	5.000	16.000	11.000
Afborganir af teknum lánnum	-27.500	-34.900	-7.400
Fjármögnun samtals	-22.500	-18.900	3.600
Framlag til Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins		-5.000	-5.000
Breyting á handbæru fé	-1.517	3.635	5.152

Í 3. gr. frumvarpsins er farið fram á nokkrar breytingar á lánsfjármálum ríkissjóðs, ríkisfyrirtækja og sjóða.

Í 1. tölulið er farið fram á heimild til aukinnar lántöku A-hluta ríkissjóðs í samræmi við endurskoðaðar áætlanir um sjóðstreymi í 2. gr. frumvarpsins. Lántökur ríkissjóðs verða mun meiri en ráð var fyrir gert og eru horfur á að þær verði 16 milljarðar króna í stað 5 milljarða í fjárlögum. Auknar lántökur skýrast alfarið af meiri forinnlausn spariskírteina en ráðgert var í fjárlögum og endurfjármögnun erlendra lána. Á móti auknum lántökum hefur ríkissjóður þannig greitt 7,4 milljarða króna í auknar afborganir af eldri lánnum auk þess að ráðgert er 5 milljarða króna framlag til Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins.

Undir 2. tölulið er lagt til að endurlán ríkissjóðs lækki úr 6.015 m.kr. í 5.128 m.kr. sem skýrist af því að Rafmagnsveitur ríkisins tóku sín lán beint án milligöngu ríkissjóðs, ásamt því að Flugstöð Leifs Eiríkssonar mun á árinu ekki nýta lántökuheimild sína til fulls.

Í 3. tölulið er farið fram á auknar lántökuheimildir þriggja ríkisfyrirtækja og sjóða.

a. Farið er fram á að lántökuheimild Landsvirkjunar aukist úr 11.800 m.kr. í 13.200 m.kr. og gengur sú aukning að öllu leyti til afborgana á eldri lánnum fyrirtækisins.

b. Ríkisstjórnin ákvað að veita Byggðastofnun 100 m.kr. fjárveitingu í afskriftasjóð útlána og er sótt um þá fjárveitingu í frumvarpinu. Aukin framlög í afskriftasjóð gera stofnuninni kleift að auka útlán sín um 500 m.kr. og er hér sótt um samsvarandi lánsfjárheimild. Áformað er að lánin verði nýtt til eflingar atvinnulífs á landsbyggðinni.

c. Farið fram á að Rafmagnsveitur ríkisins fái heimild til allt að 550 m.kr. beinnar lántöku en á móti fellur niður samsvarandi heimild ríkissjóðs til að endurlána fyrirtækinu.

Í frumvarpinu er ekki farið fram á breytingar á lánsfjárheimildum Íbúðalánasjóðs. Eins og staðan er í dag eru allar horfur á að sjóðurinn muni ekki nýta að fullu þær lánsfjárheimildir sem hann hefur í fjárlögum. Nú stendur yfir endurskoðun á útlánum sjóðsins í ljósi þróunarinnar það sem af er árinu. Nokkuð hefur dregið úr þeirri aukningu sem var á útlánum Íbúðalánasjóðs og eru horfur á að lántökur vegna húsbrefadeildar lækki um 2-3 milljarða króna, lántökur vegna leiguþúða lækki um 350 m.kr. og lán til endurfjármögnunar Byggingasjóðs ríkisins og verkamanna lækki um 2 milljarða króna. Hins vegar benda áætlanir til að lántökur til viðbótarlána aukist um 350 m.kr. Þegar nánari áætlanir liggja fyrir verða tillögur um lánsfjárheimildir fyrir yfirstandandi ár og í frumvarpi til fjárlaga fyrir árið 2001 teknar til endurskoðunar.

4 Heimildir

Sótt er um 14 nýjar heimildir í 4. gr. frumvarpsins. Heimildirnar skiptast þannig að ein heimild er til eftirgjafar gjalda, ein til sölu húsnæðis, tvær til sölu eignarhluta í húsnæði, sjö til sölu á lóðum og jörðum, tvær til kaupa á fasteignum og ein til að taka á móti gjöf til ríkissjóðs.

Sótt er um heimild til að endurgreiða toll og tengd gjöld af farþegaferjunni Lagarfliótsorminum sem undanfarin tvö ár hefur siglt milli Egilsstaða og Atlavíkur. Heimildin er tilkomin vegna þess að þrátt fyrir að skipið hafi verið keypt innan Evrópska efnahagssvæðisins var lagður 10% tollur á innkaupsverð þess þar sem það reyndist að hluta smíðað í Rússlandi.

Heimild 2.44 skýrir sig að mestu sjálf, en um er að ræða húsið Aragötu 3 í Reykjavík, en dr. Jón Steffensen arfleiddi Háskólabókasafn að eigninni.

Heimildir 3.25 og 3.26 varða eignarhlut ríkissjóðs í Laugardalshöll og í sundlaug Grensásdeildar og tengjast viðræðum milli ríkis og Reykjavíkurborgar um ýmis uppgjörsmál í framhaldi af samningi aðila frá 17. desember 1998 um Sjúkrahús Reykjavíkur. Hefur ríkið óskað eftir því í viðræðunum að Reykjavíkurborg yfirtaki eignarhlut ríkisins í Laugardalshöll enda eðlilegt að Reykjavíkurborg verði eigandi þess mannvirkis að fullu. Þá hefur ríkið óskað eftir því að borgin eignist 15% hlut í sundlaug við Grensásdeild þannig að samræmi verði á eignarhlut borgarinnar í þeim fasteignum er tilheyrðu Sjúkrahúsi Reykjavíkur.

Heimildir 4.31-4.35 eru vegna þeirra jarða sem fylgt hafa Eiðastóli og eru hluti þeirra eigna sem leigðar voru Austur-Héraði með kauprétti hinn 7. maí 1999. Austur-Hérað hefur nú tilkynnt formlega að það hyggist nýta kaupréttinn. Heimildir 4.36 og 4.37 eru jarðir á forræði Skógræktar ríkisins og er fyrirhugað að selja þær eða hluta þeirra.

Heimildir 7.38 og 7.39 eru vegna Vinnueftirlits ríkisins og Svæðisvinnumiðlunar Vesturlands á Akranesi. Þessar stofnanir eru í sama húsi og er leigusamningur Vinnueftirlitsins að renna út og húsnæðisvandi yfirvofandi. Eðlilegt þykir að tryggja húsnæði Svæðisvinnumiðlunarinnar á sama stað til framtíðar, enda skammt eftir af leigusamningi hennar.

Heimild 8.18 er til að taka við Bygggörðum 7 á Seltjarnarnesi að gjöf frá Læknafélagi Íslands til geymslu muna í eigu Nesstofusafns. Munir safnsins eru nú í bráðabirgðahúsnæði. Nánar er fjallað um safnið undir fjárlagaliðnum 02-902 *Þjóðminjasafn Íslands*, bls. 61 í kaflanum að framan.

Athugasemdir við einstaka fjárlagaliði.

01 Forsætisráðuneyti

Lagt er til að fjárheimild forsætisráðuneytis verði aukin um 100,2 m.kr.

- 101 Forsætisráðuneyti, aðalskrifstofa.** Farið er fram á 12 m.kr. viðbótarframlag til aðalskrifstofu forsætisráðuneytisins vegna aukinna verkefna og fjölgunar starfsmanna. Þar af er hækkun launakostnaðar vaktmanna 2,8 m.kr. og kostnaður vegna erlendra heimsóknna 9 m.kr.
- 190 Ýmis verkefni.** Lögð er til 39,2 m.kr. aukafjárheimild og skýrist það af sex neðangreindum tillögum. Í fyrsta lagi er óskað eftir 12 m.kr. til að greiða kostnað landa-fundanefndar umfram áætlun við hátíðarhöld í tengslum við fund Vesturheims. Viðtökur við dagskrá og viðburðum landa-fundanefndar í Kanada og Bandaríkjunum hafa verið miklu betri en gert var ráð fyrir og hefur það leitt til aukins kostnaðar. Sérstaklega hefur sigling víkingaskipsins Íslendinga vakið mikla athygli. Nauðsynlegt var talið að mæta því með viðameiri dagskrá í höfnum en áður var ráðgert auk þess sem mikill áhugi fjölmiðla hefur kostað meira en áætlanir gerðu ráð fyrir. Í öðru lagi er 10 m.kr. tímabundið framlag í þrjú ár til styrktar íslenskum fræðum og íslensku bókasafni við Manitoba-háskóla í Kanada. Framlagið er í samræmi við ríkisstjórnarsamþykkt frá 26. nóvember 1999. Gert er ráð fyrir framlaginu í frumvarpi til fjárlaga 2001. Í þriðja lagi er 6 m.kr. framlag til að standa straum af viðhaldskostnaði húsa á Hrafnseyri við Arnarfjörð en nauðsynlegt er talið að utanhússviðgerðir fari fram. Hrafnseyrarnefnd hefur undanfarið unnið að verkefninu í samvinnu við forsætisráðuneytið. Í fjórða lagi er 5 m.kr. framlag til stuðnings við landnemasafn í Gimli. Undanfarin misseri hafa staðið yfir framkvæmdir við stækkun á Betel, dvalarheimili aldraðra í Gimli. Hluti húsnæðisins verður notaður til að koma upp varanlegri sögusýningu um landnámið sem leiddi til stofnunar Nýja Íslands og þess samfélags sem þar hefur þróast. Ríkissjóður hefur áður styrkt framkvæmdirnar með framlagi að fjárhæð 4,5 m.kr. Í fimmta lagi er 3,2 m.kr. framlag til að vinna glerlistaverk í Grafarvogskirkju. Leifur Breiðfjörð tók að sér að gera glerlistaverk sem sett var upp í glugga í aðalsal kirkjunnar. Ríkisstjórnin hefur samþykkt að styrkja þessa framkvæmd sem gjöf í tilefni af 1000 ára afmæli kristnitöku á Íslandi og árpúsundamótunum. Er gjöfin til æskunnar og unga fólksins í landinu og afhent yngsta söfnuðinum en fleiri börn tilheyrja söfnuðinum en nokkrum öðrum á landinu. Verkefnið kostar alls 18,2 m.kr. og eru 15 m.kr. á fjárlögum ársins

2000. Í sjötta lagi er viðbótarframlag til byggingar á kirkju við Þjóðveldisbæinn í Þjórsárdal. Landsvirkjun greiðir stærstan hluta byggingarkostnaðar. Hluttur ríkissjóðs við framkvæmdirnar er 3 m.kr.

251 Safnahús. Óskað er eftir 49 m.kr. aukafjárheimild. Í fyrsta lagi er 37 m.kr. framlag til kaupa á ýmsum húsbúnaði í Safnahús en Endurbótasjóður, sem fjármagnar endurbyggingu hússins, greiðir ekki slíkan búnað. Í forsendum fjárlaga er gert ráð fyrir að sjóðurinn greiddi búnaðinn og því var ekki gert ráð fyrir þessum útgjöldum. Framkvæmdir við Safnahúsið við Hverfisgötu hafa staðið yfir um þriggja ára skeið og er endurbótunum nú lokið. Í öðru lagi er 12 m.kr. framlag vegna umframgjalda í rekstri hússins, einkum vegna landafundasýningar. Frá miðju ári, þegar ljóst varð að kostnaður stefndi fram úr áætlun, hefur staðið yfir átak til að lækka rekstrargjöld hússins meðal annars með fækkun starfsmanna og frestun ýmissa verkefna. Umframkostnaður stafar af því að kostnaður við sýningar varð talsvert meiri en áætlun gerði ráð fyrir. Þá hefur ýmis rekstrarkostnaður hússins, svo sem rafmagn, hiti og ræstingar, verið umfram áætlanir. Launakostnaður og önnur rekstrargjöld vegna almenns rekstrar hafa hins vegar verið í samræmi við áætlun.

02 Menntamálaráðuneyti

Lagt er til að fjárheimild menntamálaráðuneytis verði aukin um 282,5 m.kr.

211 Tækniskóli Íslands. Óskað er eftir 10 m.kr. til þess að mæta hluta af brýnum fjárhagsvanda skólans. Að óbreyttu mun uppsafnaður rekstrarhalli nema 75 m.kr. í lok yfirstandandi árs. Viðræður hafa staðið yfir við samtök í atvinnulífinu um að taka við hluta námsins eða öllu náminu í skólanum.

319 Framhaldsskólar, almennt. Sótt er um 51,5 m.kr. aukafjárveitingu á þennan lið. Annars vegar er um að ræða 30,5 m.kr. til að gera upp uppsafnaðan rekstrarhalla Myndlista- og handíðaskólans í árslok 1999 ásamt því að greiða biðlaun og annan kostnað við að leggja skólann niður. Listaháskóli Íslands tók við náminu haustið 1999. Hins vegar er um að ræða 21 m.kr. til að mæta meiri kostnaði við sérkennslu í framhaldsskólum en séð var fyrir. Umfang sérkennslu fer ört vaxandi bæði vegna fjölgunar einstaklinga og einstaklinga sem þarfnast verulega mikillar og kostnaðarsamrar þjónustu. Í fjárlögum yfirstandandi árs er miðað við að meðalkostnaður á einstakling nemi um 500 þús. kr. sem reynist vera of lág viðmiðun. Á síðustu árum hafa fjárveitingar til sérkennslu hækkað verulega. Í fjárlögum yfirstandandi árs nam hækkunin 25 m.kr. og í fjárlagafrumvarpi 2001 er áætlað fyrir 40 m.kr. hækkun.

- 562 Leiklistarskóli Íslands.** Farið er fram á 14 m.kr. framlag vegna uppgjörs á skuldum Leiklistarskóla Íslands sem lagður var niður þann 1. ágúst sl. er Listaháskóli Íslands tók við starfsemi hans. Uppsafnaður rekstrarhalli Leiklistarskólans var um 9,5 m.kr. í árslok 1999 auk þess sem 4,5 m.kr. útgjöld falla til við að leggja skólann niður, m.a. vegna biðlauna.
- 902 Þjóðminjasafn Íslands.** Lagt er til að fjárheimild safnsins verði aukin um 69 m.kr. Annars vegar er um að ræða 65 m.kr. til þess að mæta uppsöfnuðum rekstrarvanda Þjóðminjasafnsins. Halli safnsins nam 67 m.kr. um síðustu áramót og gera áætlanir ráð fyrir að hann aukist um 30 m.kr. á árinu 2000, að miklu leyti vegna ákvarðana sem teknar voru á árinu 1999, svo og vegna biðlauna og uppgjörs kostnaðar. Gert er ráð fyrir að bygginganefnd Þjóðminjasafnshúss greiði hluta af þeim 22 m.kr. sem talið er að á vanti. Hins vegar er um að ræða 4 m.kr. til viðgerða á Bygggördum 7 á Seltjarnarnesi sem ríkisstjórnin samþykkti að þiggja að gjöf frá Læknafélagi Íslands undir lækningaminjasafn. Auk fasteignagjafar félagsins er um 11 m.kr. peningagjöf að ræða til endurbóta á fasteigninni sem talið er að kosti alls 20-25 m.kr. Ætlunin er að skipta eftirstöðvum áætlaðs endurbótakostnaðar, um 10 m.kr., á 4-5 ár frá og með árinu 2002.
- 969 Menningarstofnanir, viðhald og stofnkostnaður.** Farið er fram á 63 m.kr. aukafjárveitingu vegna endurbóta á Safnahúsinu við Hverfisgötu. Endurbótum á húsinu, sem staðið hafa yfir um þriggja ára skeið, er lokið. Í fjárlögum yfirstandandi árs er gert ráð fyrir 95 m.kr. til framkvæmdanna en útgjöldin urðu 63 m.kr. meiri og er sótt um þá fjárhæð. Heildarkostnaður við endurbætur á húsinu er áætlaður 360 m.kr., án kostnaðar við búnað.
- 982 Listir, framlög.** Farið er fram á 35 m.kr. aukafjárveitingu á þennan lið. Þar af eru 20 m.kr. ætlaðar til þess að veita Karlakór Reykjavíkur styrk vegna byggingar tónleikahússins Ýmis. Húsið, sem er um 1.100 fm að flatarmáli og kostar um 120 m.kr., nýttist bæði sem tónlistarhús og til annarrar menningarstarfsemi. Hins vegar eru 15 m.kr. ætlaðar, í samræmi við ákvörðun ríkisstjórnarinnar, til að standa straum af kynningu á íslenskri list og menningu á sérstökum þjóðardegi Íslands á heimssýningunni í Hannover.
- 995 Tungutækni.** Farið er fram á 40 m.kr. aukafjárveitingu í samræmi við ákvörðun ríkisstjórnarinnar um að styðja við tungutækniverkefni. Hér er um að ræða verkefni sem hefur það að markmiði að íslenska verði áfram lifandi tungumál í upplýsinga- og þekkingarsamfélagi á nýrri öld og að til verði nauðsynleg verkfæri fyrir þann tækni-búnað sem notaður verður í daglegu lífi og starfi. Í fjárlagafrumvarpi 2001 er gert ráð fyrir 64 m.kr. útgjöldum vegna tungutækniverkefna.

03 Utanríkisráðuneyti

Lagt er til að fjárheimild utanríkisráðuneytis verði aukin um 1.115 m.kr.

101 Utanríkisráðuneyti, aðalskrifstofa. Farið er fram á 50 m.kr. hækkun á viðfangs-efninu. Í fyrsta lagi er sótt um 30 m.kr. til að mæta uppsöfnuðum kostnaði, m.a. vegna aðkeyptrar sérfræðipjónustu, ráðgjafar og annarra útgjalda á árunum 1998-2000. Um er að ræða ófyrirséðan kostnað vegna varnarsamstarfs Íslands og Bandaríkjanna. Í öðru lagi er farið fram á 15 m.kr. aukafjárveitingu til Þýðingamiðstöðvarinnar. Í fjárlögum ársins 2000 fékkst fjárveiting til að ráða tvo nýja þýðendur til Þýðingamiðstöðvar til að mæta uppsöfnuðum vanda við þýðingu EES-gerða. Það reyndist hins vegar ekki fullnægjandi svo alls hafa verið ráðnir 5 starfsmenn á árinu til að takast á við þann brýna vanda sem blasir við en tafir valda því að Ísland stendur ekki við samningsskuldbindingar sínar. Í frumvarpi til fjárlaga fyrir árið 2001 er lögð til 15 m.kr. hækkun fjárveitingar til Þýðingamiðstöðvar. Í þriðja lagi er sótt um 5 m.kr. fjárveitingu vegna kynningar á íslensku Kyoto-tillögunni. Markmið kynningarinnar er að afla stuðnings til að tryggja að ásættanleg lausn finnist um íslenska ákvæðið í heildarmiðurstöðu 6. aðildarríkjaþings Sameinuðu þjóðanna um loftslagsbreytingar.

190 Ýmis verkefni. Óskað er eftir 20 m.kr. fjárveitingu vegna umframkostnaðar við þátttöku í heimssýningunni í Hannover. Ekki er ljóst hve hár kostnaðurinn verður endanlega fyrr en sýningarskálinn hefur verið seldur.

320 Sendiráð, almennt. Óskað er eftir 958 m.kr. aukafjárveitingu sem skiptist á þrjú verkefni. Í fyrsta lagi er óskað er eftir 800 m.kr. fjárveitingu til kaupa á lóð og húsnæði fyrir sendiráð í Tókýó. Ríkisstjórnin ákvað í febrúar 2000 að opna sendiráð í Japan á næsta ári. Upphaflega var ráðgert að leigja húsnæði undir starfseminu. Nánari athugun utanríkisráðuneytisins og samráð við utanríkisráðuneyti annarra norrænna ríkja hefur leitt í ljós að hagkvæmara sé að kaupa eign í Tókýó sem rúmi bæði skrifstofu og sendiherrabústað. Stofnkostnaður af þessum sökum er áætlaður um 800 milljónir króna. Er þá miðað við að keypt verði 800-1000 fermetra bygging á eignarlóð og hún endurbætt með þarfir sendiherrabústaðar og skrifstofu í huga. Í greinargerð með fjárlagafrumvarpi 2001 er áætlaður kostnaður við kaup á húsnæði fyrir sendiráðið 700 m.kr. en endurskoðuð áætlun gerir nú ráð fyrir 800 m.kr. til kaupanna. Rétt er að hafa í huga að Tókýó er almennt talin dýrasti fasteignamarkaður í heimi. Í öðru lagi er farið fram á 110 m.kr. fjárveitingu til kaupa á lóð og húsnæði fyrir sendiráð í Ottawa. Ríkisstjórnin ákvað í febrúar 2000 að opna sendiráð í Kanada á næsta ári. Í upphaflegum áætlunum var ráðgert að leigja húsnæði. Athugun utanríkisráðuneytisins hefur leitt í ljós að hag-

kvæmara er að kaupa eign fyrir sendiherrabústað í Ottawa. Gera má ráð fyrir að góð húseign geti kostað um 95 m.kr. og nauðsynlegar endurbætur um 15 m.kr. Meginrökin fyrir því að kaupa fremur en leigja eru að leigumarkaður fyrir eignir af þessu tagi er afar takmarkaður í Ottawa, leigusamningar jafnan stuttir og kaupverð eigna hóflegt miðað við leiguverð. Í greinargerð með fjárlagafrumvarpi 2001 er áætlaður kostnaður við kaup á húsnæði fyrir sendiráðið 90 m.kr. en endurskoðuð áætlun gerir nú ráð fyrir 110 m.kr. til kaupanna. Í þriðja lagi er óskað eftir 48 m.kr. fjárveitingu vegna umframkostnaðar við endurbætur á húsnæði sendiráða sem skiptist þannig: 9 m.kr. í sendiherrabústað í Washington, 6 m.kr. í sendiherrabústað og skrifstofu í París og 5 m.kr. í sendiherrabústað í London. Þá er fyrir séður um 10 m.kr. kostnaður vegna bráðaviðgerða á húsnæði í New York. Loks er gert ráð fyrir 18 m.kr. kostnaði vegna endurbóta og breytinga á nýrri skrifstofuaðstöðu sendiráðs Íslands í London en sendiráðið hefur gert samning við sendiráð Danmerkur um leigu á aðstöðu í byggingu þess. Á móti vegur að tekist hefur að selja afganginn af lóðarleigusamningi núverandi sendiráðs-skrifstofu í London og fást fyrir hann um 29 m.kr. sem renna í ríkissjóð.

401 Alþjóðastofnanir. Gerð er tillaga um 87 m.kr. aukafjárveitingu sem fari til tveggja verkefna. Í fyrsta lagi er farið fram á 67 m.kr. vegna þátttöku Íslands í sameiginlegu átaki á vegum Alþjóðabankans um niðurfellingu skulda fátækustu og vanþróuðustu ríkja heims, HIPC-verkefnið. Ríkisstjórnin ákvað á fundi sínum 12. október 1999 að veita alls 200 m.kr. til þátttöku Íslands í verkefninu. Gert er ráð fyrir að upphæðin verði greidd á þremur árum og er ráðgert að fyrsta greiðsla komi til á árinu 2000 og nemi 67 m.kr. og að samsvarandi greiðsla verði innt af hendi árin 2001 og 2002. Ísland verður samstiga öðrum norrænum löndum í greiðslum til þessa verkefnis. Í öðru lagi er farið fram á 20 m.kr. sem verði varið til lánveitinga til fátækra ríkja. Er þar um breytingu á framsetningu að ræða sem ekki hefur áhrif á lánsfjárafkomu ríkissjóðs. Í tengslum við gildistöku laga nr. 88/1997, um fjárreiður ríkisins, var ákveðið að gjaldfæra skyldi framlög til alþjóðastofnana sem teldust ekki raunveruleg eign. Ríkissjóður greiðir á árunum 1997-2002 svokölluð ESAF-framlög til Alþjóðagjaldeyrissjóðsins en þeim er varið til að styðja fátæk ríki. Gert er ráð fyrir samsvarandi tillögu í frumvarpi til fjárlaga fyrir árið 2001.

04 Landbúnaðarráðuneyti

Lagt er til að fjárheimild landbúnaðarráðuneytis verði aukin um 162,2 m.kr.

190 Ýmis verkefni. Gerð er tillaga um 23,8 m.kr. aukafjárveitingu. Í fyrsta lagi er 13 m.kr. framlag til lokauppgjors á stuðningi ríkissjóðs við innlenda graskögglaframleiðslu. Gert er ráð fyrir að afskiptum ríkissjóðs af greininni sé þar með lokið. Hér er um að ræða niðurfellingu skulda við ríkissjóð. Í öðru lagi er 5 m.kr. framlag til verkefnisins Fegurri sveitir. Verkefnið er februnaráttak og er meðal annars ætlað að stuðla að hreinsun á brotajárni í sveitum landsins. Í þriðja lagi er 4 m.kr. framlag til skrifstofu eyðimerkursáttmálans vegna ráðstefnuhalds hér á landi í september sl. Ráðstefna þessi fjallaði meðal annars um kolefnisbindingu á gróðurlitlum svæðum. Ríkisstjórnin samþykkti á fundi sínum 21. janúar sl. tillögu um að fundurinn yrði haldinn hér á landi og er skuldbinding Íslands vegna fundarins 50 þús. Bandaríkjadalir. Í fjórða lagi er 1,8 m.kr. framlag til athugana á gerðum ESB á dýralæknasviði í viðauka I við EES-samninginn sem er um heilbrigði dýra og plantna. Ísland hefur nú undanþágu frá þessu ákvæði í samningnum. Ákveðið var að reglur um viðaukann og undanþágur kæmu til endurskoðunar árið 2000. Ríkisstjórnin samþykkti á fundi sínum 28. september 1999 að gerð yrði sérstök úttekt á málinu.

801 Greiðslur vegna mjólkurframleiðslu. Lagt er til að fjárheimild hækki um 87,4 m.kr. Annars vegar hækka beingreiðslur til bænda um 84 m.kr. vegna 5,77% hækkunar sem varð á grundvallarverði mjólkur 1. janúar sl. en gert er ráð fyrir 3% hækkun í forsendum fjárlaga fyrir árið 2000. Framlag ríkisins í formi beingreiðslna reiknast sem 47,1% af grundvallarverði mjólkur. Hins vegar hækka greiðslur í Lífeyrissjóð bænda um 3,4 m.kr. Framlag ríkissjóðs miðast við 4% af beingreiðslum til bænda.

891 Sérstakar greiðslur í landbúnaði. Gerð er tillaga um 51 m.kr. aukafjárveitingu. Þar af er 45 m.kr. framlag til að niðurgreiða loðdýrafóður. Tillagan er í samræmi við ákvörðun ríkisstjórnarinnar frá 3. mars og 19. september sl. og er í samræmi við álit nefndar sem var skipuð af landbúnaðarráðherra. Um er að ræða að meðaltali um 4,50 kr. niðurgreiðslu fyrir hvert kíló fódurs. Markmiðið með niðurgreiðslunum er að styðja tímabundið við greinina vegna verðfalls á mörkuðum erlendis. Einnig er óskað eftir 6 m.kr. framlagi til stækkunar einangrunarstöðvar gæludýra í Hrísey í samræmi við ákvörðun ríkisstjórnarinnar frá 30. mars 2000. Heildarkostnaður við stækkun stöðvarinnar er áætlaður um 18 m.kr. Á fjárlögum ársins 2000 eru veittar 6 m.kr. til verksins. Það sem á vantar verður fjármagnað með þjónustugjöldum.

05 Sjávarútvegsráðuneyti

Lagt er til að fjárheimild sjávarútvegsráðuneytis lækki um 81,7 m.kr.

204 Fiskistofa. Sótt er um 8,3 m.kr. til fjölgunar veiðieftirlitsmanna um fimm frá 1. september 2000. Kostnaður vegna fjölgunarinnar er áætlaður 25 m.kr. á ári og er sótt um þá fjárhæð í frumvarpi til fjárlaga 2001. Veiðieftirlitsgjald, sem stendur undir rekstri veiðieftirlits, verður hækkað um sömu fjárhæð. Fimm til sex starfsmenn starfa við sjóeftirlit Fiskistofu en vegna mikillar umræðu um brottkast afla er ætlunin að fjölga veiðieftirlitsmönnum um fimm frá 1. september 2000.

811 Þróunarsjóður sjávarútvegsins. Fyrirséð er að 90 m.kr. lækkun verður á tekjum sjóðsins frá því sem áætlun gerði ráð fyrir. Eigendur fiskiskipa, sem stunda veiðar úr íslenskum nytjastofnum, greiða gjald í Þróunarsjóð sjávarútvegsins. Annars vegar er lagt gjald á skip er miðast við rúmlestir þess og hins vegar á úthlutaðar aflaheimildir. Í fjárlögum ársins 2000 er gert ráð fyrir að tekjur Þróunarsjóðs sjávarútvegsins vegna gjalds á rúmlestir fiskiskipa nemi 90 m.kr. og tekjur vegna gjalds á aflaheimildir nemi um 560 m.kr. Samtals verði tekjur sjóðsins því 650 m.kr. Gjaldið á aflaheimildir er reiknað þannig að eigandi skips greiðir 1.20 kr. á hvert úthlutað þorskígildistonn. Við úthlutun aflaheimilda vegna fiskveiðiársins 2000/2001 hefur þorskígildum fækkað frá fiskveiðiári 1999/2000 um 80 þúsund tonn eða úr 460 þúsund tonnum í um 380 þúsund. Þetta þýðir að tekjur Þróunarsjóðs af gjaldi á aflaheimildir verða um 470 m.kr. í stað 560 m.kr. eins og áætlað er í fjárlögum 2000. Samtals verður gjaldið sem rennur í Þróunarsjóð 560 m.kr. að meðtöldu gjaldi á rúmlestir.

06 Dóms- og kirkjumálaráðuneyti

Lagt er til að fjárheimild dóms- og kirkjumálaráðuneytis verði aukin um 262,5 m.kr.

101 Dóms- og kirkjumálaráðuneyti, aðalskrifstofa. Farið er fram á 2,6 m.kr. hækkun til að standa undir auknum kostnaði við fulltrúa dóms- og kirkjumálaráðuneytis í Brussel. Útgjöld vegna starfsmanns ráðuneytisins í Brussel eru mismunandi eftir fjölskyldu- aðstæðum viðkomandi þar sem starfsmenn í Brussel fá staðaruppbætur í samræmi við reglur utanríkisráðuneytisins. Um sl. áramót tók við nýr starfsmaður og leiðir breytingin til hækkunar útgjalda. Gerð er tillaga um samsvarandi hækkun í frumvarpi til fjárlaga fyrir árið 2001.

190 Ýmis verkefni. Gerð er tillaga um 2,8 m.kr. framlag til prófnefndar vegna öflunar hæstaréttarlögmennsréttinda. Samkvæmt 2. mgr. 9. gr. laga um lögmenn, nr. 77/1998, skal skipa þriggja manna prófnefnd til að fjalla um umsóknir þeirra sem vilja þreyta prófraun til að öðlast réttindi til að verða hæstaréttarlögmenn. Ákvæði um nefndina var bætt við í meðförum Alþingis og var því ekki gert ráð fyrir henni í lagafrumvarpinu sem kostnaðarumsögn fjármálaráðuneytis byggðist á og sem fjárveiting fjárlaga miðast við. Nefndin tók til starfa í nóvember 1998 og miðað við reynslu af starfinu fram til loka sl. árs má búast við að henni berist að jafnaði 5 umsóknir um prófmál á mánuði. Gerð er tillaga um samsvarandi hækkun í frumvarpi til fjárlaga fyrir árið 2001.

231 Málskostnaður í opinberum málum. Lagt er til að framlag til málskostnaðar í opinberum málum hækki um 40 m.kr. Hér er um að ræða sakarkostnað sem að hluta er endurkræfur hjá brotamanni en til sakarkostnaðar teljast óhjákvæmileg útgjöld vegna rannsóknar og meðferðar sakamála, s.s. þóknun verjanda sakbornings og réttargæslumanns brotþola, kostnaður við sérfræðilegar álitserðir, birtingagjöld og kostnaður af fullnustu refsingar. Halli á þessum fjárlagalið nam um 44 m.kr. á miðju þessu ári og eftir fram sem horfir má ætla að hann verði allt að 90 m.kr. í lok árs. Á móti koma, eins og áður getur, tekjur af innheimtu sakarkostnaðar og sé miðað við útgjöld síðasta árs og það sem af er þessu ári er áætlað að hallinn í lok ársins geti orðið um 40 m.kr. Á vegum dómsmálaráðuneytisins er starfandi nefnd sem falið hefur verið að skoða ýmsa þætti er varða sakarkostnað, s.s. hvað er greitt af þessum fjárlagalið og hvernig kostnaðurinn skiptist á meginflokka, hvaða leiðir eru færar til að stýra útgjöldunum innan ramma fjárlaga og lagafyrirmæla, hvaða reglur gilda og ættu að gilda um hverjir mega heimfæra kostnað á þennan lið o.fl.

232 Opinber réttaraðstoð. Óskað er eftir 64 m.kr. aukafjárveitingu til að standa straum af opinberri réttaraðstoð en á þann fjárlagalið er færður kostnaður vegna gjafsókna. Hann hefur aukist jafnt og þétt síðustu ár og var halli á liðnum í lok síðasta árs rúmar 24 m.kr. Á þessu ári er áætlað að umframgjöldin geti orðið allt að 40 m.kr. og er því óskað eftir framlagi til að standa undir halla beggja áranna.

251 Persónuvernd. Lagt er til að veitt verði samtals 29,6 m.kr. aukafjárveiting til að setja á fót nýja stofnun, Persónuvernd, í samræmi við ný lög. Samkvæmt tilskipun Evrópusambandsins um vernd persónuupplýsinga, sem fellur undir aðild Íslands að EES-samningnum, er aðildarríkjunum skylt að starfrækja stofnun til að fylgja eftir ákvæðum tilskipunarinnar og skal slík stofnun njóta sjálfstæðis í störfum sínum. Í kostnaðarumsögn með frumvarpinu er gert ráð fyrir að árlegur rekstrarkostnaður verði um 42 m.kr. Rekstrarkostnaður á þessu ári er áætlaður 17,6 m.kr. og miðast við að forstöðumaður og sjö aðrir starfsmenn verði ráðnir í áföngum fram til áramóta. Tölvunefnd

mun starfa samhliða hinni nýju stofnun fram til áramóta. Þá er í kostnaðarumsögn með frumvarpinu gert ráð fyrir 12 m.kr. stofnkostnaði vegna kaupa á búnaði og tækjum fyrir stofnunina á fyrsta ári eftir gildistöku laganna. Gerð er tillaga um 42 m.kr. framlag til stofnunarinnar í frumvarpi til fjárlaga fyrir árið 2001 en á móti fellur niður 7 m.kr. framlag til tölvunefndar.

291 Húsnaði og búnaður dómstóla. Lagt er til að veitt verði 3,8 m.kr. viðbótarframlag til að ljúka endanlega við húsnaði Hæstaréttar. Beiðnin er tvíþætt. Annars vegar kom í ljós 2,8 m.kr. halli á framkvæmdum við hið nýja hús Hæstaréttar við uppgjör á árinu 1998. Fjárhæðin var færð á fjárlagalið héraðsdómstóla á árinu 1999 þar sem ekki var lengur til stofnbúnaðarsafnliður í fjárlögum fyrir dómstóla almennt né Hæstarétt en þessi útgjöld varða í rauninni ekki starfsemi héraðsdómstóla. Hins vegar var við hönnun dómhússins gert ráð fyrir að öryggismyndavélakerfi yrði sett upp á jarðhæð hússins en ekki varð úr því við lokafrágang. Nauðsynlegt þykir að tryggja lágmarks-öryggisgæslu í húsinu með þessum hætti og er kostnaður við það talinn nema um 1 m.kr.

303 Ríkislögreglustjóri. Farið er fram á 24,5 m.kr. hækkun á fjárveitingu stofnunarinnar af tveimur tilefnum. Í fyrsta lagi er gert ráð fyrir að veita 14 m.kr. framlag til rekstrar sameiginlegrar fjarskiptamiðstöðvar vegna TETRA-kerfisins. Til að ná fram sem mestu hagræði við uppsetningu kerfisins og skilvirkni lögregluliðanna er gert ráð fyrir einni miðstöð sem verði í húsakynnum Neyðarlínunnar. Við það er miðað að stjórnstöð lögreglunnar í Reykjavík verði lögð niður í núverandi mynd og að um 11 störf flytjist til hinnar nýju miðstöðvar, eða sem nemur 21 m.kr. á þessu ári. Alls hefur stöðin þá 35 m.kr. til rekstrar á þessu ári. Einnig er gert ráð fyrir 7 m.kr. aukafjárveitingu vegna kostnaðar við húsbúnað og hugbúnað fyrir fjarskiptamiðstöðina. Í annan stað er lagt til að veitt verði 3,5 m.kr. aukaframlag til kaupa á tveimur bifreiðum til tollgæslu hjá sýslumannsembættunum á Akureyri og í Keflavík. Núverandi bifreiðar eru báðar komnar til ára sinna og er rekstrarkostnaður þeirra hár og bilanir tíðar.

311 Lögreglustjórinn í Reykjavík. Lagt er til að framlag til lögreglunnar í Reykjavík hækki um 16,6 m.kr. til að standa undir kostnaði við frítökurétt lögreglumanna. Lögreglumenn vinna sér inn frítökurétt á grundvelli reglna um vinnutímatilskipun EES. Frítökuréttur ávinnst einkum í fíkniefnadeild, vegna verkefna sérsveitar og við opinberar heimsóknir. Í flestum tilfellum þarf að kalla út lögreglumenn á aukavaktir á meðan aðrir eru í frí vegna frítökuréttar. Ekki var gert ráð fyrir kostnaðinum í fjárlögum 2000 því að við afgreiðslu þeirra var ekki komin nægileg reynsla á breytt fyrirkomulag til að forsendur væru til þess að áætla viðbótarkostnaðinn. Gerð er tillaga um samsvarandi hækkun í frumvarpi til fjárlaga fyrir árið 2001.

- 390 Ýmis löggæslumál.** Farið er fram á 3,2 m.kr. aukafjárveitingu vegna fundar Evrópu-deildar Interpol hér á landi í maí á þessu ári. Í fjárlögum 1999 féllst ríkisstjórnin á að hækka framlag til dómsmálaráðuneytisins tímabundið um 4,5 m.kr. vegna þessa fundar og byggðist það framlag á þeirri áætlun sem þá lá fyrir. Fundinn átti að halda 1999 en hann frestaðist fram á þetta ár. Áfallinn kostnaður er um 9,2 m.kr. og er það sambærilegt við kostnað Norðmanna sem héldu síðasta fund. Útgjöld samanstanda af kostnaði við fundarsali, tæknilegum kostnaði og launakostnaði vegna túlka, prentun, fjölritun, akstri, greiðslum til gestafyrirlesara o.fl. Óskað er eftir framlagi fyrir því sem á vantar til að mæta áföllnum kostnaði við fundinn.
- 412 Sýslumaðurinn á Akranesi.** Lagt er til að framlag til sýslumannsembættisins á Akranesi hækki alls um 4,5 m.kr. vegna kostnaðar við löggæslu. Á undanförunum árum hefur embættið átt við verulega rekstrarörðugleika að stríða. Óhjákvæmilegt er talið að taka á þessum vanda.
- 427-428 Sýslumaðurinn í Neskaupstað og á Eskifirði.** Gerð er tillaga um að millifæra alls 30,3 m.kr. frá sýslumannsembættinu í Neskaupstað til sýslumannsembættisins á Eskifirði og 3,6 m.kr. til safnliðar sýslumannsembætta. Á síðasta ári varð að lögum frumvarp um breytingu á lögum um framkvæmdarvald ríkisins í héraði sem fól í sér að stjórnarsýsluumdæmi sýslumannanna í Neskaupstað og á Eskifirði sameinuðust og að einn sýslumaður situr fyrir umdæmið allt á Eskifirði. Við þá breytingu sparast laun og annar kostnaður vegna sýslumanns. Gert er ráð fyrir að allur annar rekstrarkostnaður vegna sýsluskrifstofu og löggæslu verði færður af fjárlagalið sýslumannsembættisins í Neskaupstað yfir á fjárlagalið embættisins á Eskifirði. Sparnaður vegna sýslumanns er um 6,6 m.kr. Af þeirri fjárhæð er lagt til að 3 m.kr. renni til löggæslu á Eskifirði til að ráða í nýja stöðu yfirlögregluþjóns. Árlegur kostnaður við starf yfirlögregluþjóns er um 4,6 m.kr. en gert er ráð fyrir að með fjölgun starfa lækki yfirvinna á móti og að hagræðing hljóti af. Þær 3,6 m.kr., sem eftir standa, eru færðar til hækkunar á safnlið sýslumannsembætta. Það framlag er ætlað til að styrkja rekstur embætta sem eru með ársveltu innan við 50 m.kr. og hafa átt við nokkurn rekstrarvanda að stríða. Í frumvarpinu er einnig gert ráð fyrir því að færa allt fjármagn, sem áður rann til löggæslu í Neskaupstað, til embættisins á Eskifirði. Talið er að hægt verði að ná fram hagræðingu með sameiningu lögregluliða, m.a. með fækkun lögreglubifreiða en þar sem halli hefur verið á rekstri löggæslunnar í Neskaupstað undanfarin ár þykir ekki ráðlegt að leggja til lægra framlag. Verður sýslumannsembættinu á Eskifirði ætlað að ná niður halla og koma löggæslukostnaði í jafnvægi á næstu 2-3 árum. Áfram verður varðstofa í Neskaupstað. Að mati ríkislögreglustjóra leiðir sameining til þess að löggæsla á svæðinu mun eflast, verða markvissari og faglegrri með stærra lögregluliði og samkeyrslu vakta.

- 490 Ýmis rekstrarkostnaður sýslumannsembætta.** Gerð er tillaga um að hækka framlag til safnliðar sýslumannsembætta um 3,6 m.kr. og að lækka framlag til sýslumannsembættisins í Neskaupstað um sömu fjárhæð. Samkvæmt lögum um breytingu á lögum um framkvæmdarvald ríkisins í héraði, nr. 92/1989, er embætti sýslumannsins í Neskaupstað lagt niður en framlag til embættisins er 34,4 m.kr. í fjárlögum 2000. Stærsti hluti fjárveitingarinnar rennur til sýslumannsembættisins á Eskifirði en gert er ráð fyrir að 3,6 m.kr. færist til safnliðar sýslumannsembætta og að framlaginu verði varið til að styrkja rekstur embætta sem eru með ársveltu innan við 50 m.kr. og hafa átt við nokkurn rekstrarvanda að stríða.
- 491 Húsnæði og búnaður sýslumanna.** Lagt er til að fjárheimild fjárlagaliðarins verði hækkuð um 16,5 m.kr. til að skipta um gagnaflutningsnet sýslumannsembætta á þessu ári. Í lok síðasta árs og byrjun þessa árs fór að bera á vaxandi vandamálum við notkun tölvunets sem tengir sýslumannsembættin, lögreglustöðvar o.fl. undirstofnanir dómsmálaráðuneytisins saman í eina miðstöð. Á þessu víðneti eru keyrð ýmis forrit sem tengjast viðfangsefnum embættanna, svo sem nauðungarsölukerfi, aðfararkerfi o.fl. en einnig innheimtakerfið sem embættin nota við móttöku á greiðslum virðisaukaskatts og annarra opinberra gjalda. Brýna nauðsyn þykir bera til þess að bæta úr þessum tæknilegu vandamálum og er áætlað að það muni kosta 16,5 m.kr. Einnig er reiknað með að rekstrarkostnaður við netið hækki um 5 m.kr. á ári frá því sem nú er og er gerð tillaga um það í frumvarpi til fjárlaga fyrir árið 2001. Í öðru lagi er gerð tillaga á þessum lið um 13 m.kr. viðbótarframlag til að ljúka framkvæmdum við byggingu lögreglustöðvar á Hólmavík. Upphafleg kostnaðaráætlun var 30 m.kr. en kostnaður hefur reynst vera töluvert meiri, m.a. vegna fárra tilboða sem bárust í verkið og fjarvistarálags sem greiða þarf til verktaka. Loks er gerð tillaga um að veita 2,7 m.kr. aukafjárveitingu til uppbyggingar á málaskrá ákærvaldsins. Í fjárukaulögum 1999 voru veittar 2 m.kr. vegna vandamála við ártalið 2000 en kostnaður hefur reynst mun hærri. Framlagið verður notað til að ljúka þessum áfanga vinnslunnar en í frumvarpi til fjárlaga 2001 er gert ráð fyrir 1 m.kr. framlagi til frekari þróunar og viðhalds á kerfinu.
- 705 Kirkjumálasjóður.** Gerð er tillaga um að hækka lögboðið framlag til Kirkjumálasjóðs um 1,5 m.kr. frá því sem gert var ráð fyrir í fjárlögum þessa árs. Framlagið er reiknað sem 11,3% af sóknargjöldum en þau hækka í samræmi við hækkun á meðaltekjuskattstofni milli næstliðinna tveggja ára. Hækkunin milli tekjuáranna 1998 og 1999 var nálægt 9,2%.
- 733 Kirkjugarðsgjöld.** Lagt er til að lögboðið framlag til kirkjugarða vegna kirkjugarðsgjalds verði hækkað um 9,3 m.kr. frá því sem gert var ráð fyrir í fjárlögum 2000. Kirkjugarðsgjald hækkar í samræmi við hækkunir á meðaltekjuskattstofni milli næst-

liðinna tveggja ára. Hækkunin milli tekjuáranna 1998 og 1999 var 6,1%. Undir þessum lið er einnig gerð tillaga um að hækka lögboðið framlag til Kirkjugarðasjóðs um 0,8 m.kr. frá því sem gert var ráð fyrir í fjárlögum þessa árs. Framlagið er reiknað sem 8% hlutdeild í kirkjugarðsgjaldi.

735 Sóknargjöld. Lagt er til að lögboðið framlag til þjóðkirkjunnar vegna sóknargjalda verði hækkað um 13,5 m.kr. frá því sem gert var ráð fyrir í fjárlögum 2000. Sóknargjöld hækka í samræmi við hækkunir á meðaltekjuskattsstofni milli næstliðinna tveggja ára. Hækkunin milli tekjuáranna 1998 og 1999 var 9,2%. Þá er lagt til að lögboðið framlag til annarra trúfélaga en þjóðkirkjunnar vegna sóknargjalda verði hækkað um 6,2 m.kr. af sömu ástæðu. Loks nemur hækkun á lögboðnu framlagi til Háskóla Íslands vegna sóknargjalda 4,9 m.kr.

736 Jöfnunarsjóður sókna. Gerð er tillaga um að hækka lögboðið framlag til Jöfnunarsjóðs sókna um 2,5 m.kr. frá því sem gert var ráð fyrir í fjárlögum þessa árs. Framlagið er reiknað sem 18,5% af sóknargjöldum en þau hækka í samræmi við hækkun á meðaltekjuskattsstofni milli næstliðinna tveggja ára. Hækkunin milli tekjuáranna 1998 og 1999 var 9,2%.

07 Félagsmálaráðuneyti

Lagt er til að fjárheimild félagsmálaráðuneytis lækki um 413,2 m.kr.

101 Félagsmálaráðuneyti, aðalskrifstofa. Óskað er eftir 4 m.kr. viðbótarfjárveitingu vegna endurnýjunar á bifreið.

302 Ríkissáttasemjari. Farið er fram á 17 m.kr. fjárveitingu til stofnbúnaðar og innréttinga í nýju húsnæði ríkissáttasemjara við Borgartún. Upphafleg húslýsing embættisins var miðuð við tiltölulega opið vinnusvæði. Í ljósi sérstöðu embættisins við sáttastörf í vinnudeilum voru gerðar auknar kröfur um góðan búnað fundarherbergja, svo sem hljóðeinangrun og sérhæfðar innréttingar. Enn fremur hefur kostnaður við sameign reynst meiri en gert var ráð fyrir í upphaflegri húslýsingu.

311 Jafnréttisráð. Farið er fram á 9,1 m.kr. viðbótarfjárveitingu vegna biðlauna tveggja fyrrverandi starfsmanna á Skrifstofu jafnréttismála sem eiga rétt á biðlaunagreiðslum í 6 mánuði auk fyrrverandi forstöðumanns sem á biðlaunarétt í 12 mánuði frá október 2000. Skrifstofan var lögð niður í samræmi við lög nr. 96/2000, um jafna stöðu og jafnan rétt kvenna og karla.

- 313 Jafnréttisstofa.** Farið er fram á 4,3 m.kr. viðbótarfjárveitingu vegna ýmiss kostnaðar sem stofnast til í kjölfar þess að Skrifstofa jafnréttismála hefur verið lögð niður og ný stofnun, Jafnréttisstofa, hefur tekið til starfa á Akureyri. Auk flutningskostnaðar kemur til kostnaður vegna breytinga á húsnæði og kaupa á skrifstofubúnaði en hluti eldri búnaðar á Skrifstofu jafnréttismála var talinn ónothæfur.
- 331 Vinnueftirlit ríkisins.** Farið er fram á 8 m.kr. heimild til kaupa á húsnæði fyrir starfsemi á Akranesi en eftirlitið er fjármagnað með innheimtu lögboðinna gjalda og innheimtu ríkistekna.
- 700 Málefni fatlaðra.** Óskað er eftir 15 m.kr. hækkun fjárveitingar til að mæta kostnaði vegna barnsburðarleyfa starfsmanna á heimilum fyrir fatlaða. Á árinu 1999 voru greiðslur umfram heimildir fjárlaga 12,5 m.kr. og stefnir í að greiðslur umfram heimildir fjárlaga verði um 15 m.kr. á árinu 2000. Með nýjum lögum um fæðingar- og foreldraorlof á framangreindur vandi að heyra sögunni til.
- 711 Styrktarfélag vangefinna.** Lögð er til 25 m.kr. viðbótarfjárveiting til að leita eftir samningum við Styrktarfélag vangefinna um þjónustu félagsins við fatlaða. Í fjárlögum eru ætlaðar 10 m.kr. til þessa verkefnis en þörf er talin á viðbótarfjármagni eigi samningar að nást. Hækkun frá fyrri áætlun skýrist fyrst og fremst af reiknuðum kostnaði af húsnæði og búnaði sem samtökin leggja til.
- 801 Jöfnunarsjóður sveitarfélaga.** Lögð er til 101,4 m.kr. fjárveiting til greiðslu á viðskiptaskuld ríkissjóðs við Jöfnunarsjóð sveitarfélaga í árslok 1999. Í árslok 1998 átti sjóðurinn 112 m.kr. kröfu á ríkissjóð en hreyfingar á árinu 1999 sýna tæplega 11 m.kr. greiðslur til sjóðsins umfram lögbundið framlag ársins og skuld ríkissjóðs við sjóðinn nemur því 101,4 m.kr. í árslok 1999.
- 984 Atvinnuleysistryggingasjóður.** Í nýrri þjóðhagsspá er gert ráð fyrir 1,5% atvinnuleysi árið 2000 en í forsendum fjárlaga 2000 var gert ráð fyrir 2,2% atvinnuleysi á árinu. Framlag til atvinnuleysisbóta er því lækkað um 600 m.kr. Samkvæmt upplýsingum Vinnuálastofnunar er kostnaður á hvert atvinnuleysisstig fyrstu 7 mánuði ársins um 856 m.kr.
- 999 Félagsmál, ýmis starfsemi.** Lögð er til 3 m.kr. fjárveiting til að greiða fyrir túlkabjónustu fyrir heyrnarlausa. Ríkisstjórnin hefur á sl. árum veitt framlag til þessarar þjónustu af ráðstöfunarfé ríkisstjórnarinnar. Á árunum 1995 og 1996 ákvað félagsmálaráðuneyti að verja 2 m.kr. hvort ár úr Framkvæmdasjóði fatlaðra til táknaðs-túlkunar fyrir heyrnarlausa, skv. reglum sem ráðuneytið setti. Árið 1997 voru heimildir

sjóðsins þrengdar til slíkra greiðslna og þeim því hætt. Frá þeim tíma hefur fjármagni verið varið til þessarar þjónustu af sameiginlegum lið ríkisstjórnarinnar. Er nú farið fram á að mál þessi verði sett í fastan farveg og veitt verði 3 m.kr. framlag til Samskiptamiðstöðvar heyrnarlausra í þetta verkefni. Félagsmálaráðuneyti mun leysa þessi mál innan síns útgjaldaramma í frumvarpi til fjárlaga ársins 2001.

08 Heilbrigðis- og tryggingamálaráðuneyti

Lagt er til að fjárheimild heilbrigðis- og tryggingamálaráðuneytis verði aukin um 1.586,3 m.kr.

101 Heilbrigðis- og tryggingamálaráðuneyti, aðalskrifstofa. Farið er fram á að 11,8 m.kr. verði færðar af lið 08-495 Nýtt hjúkrunarheimili í Reykjavík til aðalskrifstofu ráðuneytisins til að mæta áföllnum kostnaði vegna undirbúnings fyrir rekstur hjúkrunarheimilisins. Kostnaður vegna þessa var 8,2 m.kr. á árinu 1999 og er áætlaður 3,6 m.kr. á árinu 2000. Vegna lengri undirbúningstíma en fyrirhugaður var mun heimilið ekki taka til starfa fyrr en í lok árs 2001.

203 Bætur samkvæmt lögum um félagslega aðstoð. Lögð er til 59 m.kr. lækkun fjárveitingar til bóta vegna félagslegrar aðstoðar. Í fyrsta lagi er farið fram á 68 m.kr. aukið framlag til þessa liðar vegna ákvörðunar ríkisstjórnar um hækkun bóta um 1,5% umfram forsendur fjárlaga 2000. Í öðru lagi er lögð til 20 m.kr. hækkun uppbóta í samræmi við ákvörðun ríkisstjórnar um hækkun bensínstyrks en um 5.200 lífeyrisþegar njóta þessa styrks. Á heilu ári nemur kostnaðurinn 80 m.kr. Loks er lagt til að bætur lækki um 147 m.kr. í samræmi við endurskoðaða áætlun um félagslega aðstoð árið 2000. Er þar aðallega um að ræða endurskoðun á liðnum uppbætur.

204 Lífeyristryggingar. Lagt er til að framlag til lífeyristrygginga verði hækkað um 236 m.kr. Í fyrsta lagi er farið fram á 243 m.kr. aukið framlag til lífeyristrygginga vegna ákvörðunar ríkisstjórnar um hækkun bóta um 1,5% umfram forsendur fjárlaga 2000.

Í öðru lagi er lögð til 45 m.kr. fjárveiting til að hækka frítekjumark ellilífeyrisþega og örorkulífeyrisþega með útivinnandi maka í samræmi við ákvörðun ríkisstjórnar. Á heilu ári nemur kostnaðurinn 180 m.kr.

Í þriðja lagi er lagt til að framlög lækki um 52 m.kr. í samræmi við endurskoðaða áætlun um útgjöld lífeyristrygginga árið 2000. Nokkrar breytingar hafa orðið milli viðfangsefna innan þessa fjárlagaliðar sem að miklu leyti má rekja til breytinga í kjölfar nýrra laga um örorkumat sem tóku gildi 1. september 1999. Samkvæmt þeim skal örorkumat aðeins byggt á læknisfræðilegum forsendum án þess að taka mið af félags-

legum aðstæðum einstaklinga. Rekja má lækkun örorkustyrks og hækkun örorkulífeyris, hækkun tekjutryggingar örorkulífeyris og hækkun barnalífeyris til framangreindra laga.

206 Sjúkratryggingar. Farið er fram á 1.457,3 m.kr. aukaframlag til sjúkratrygginga. Þar vegur þyngst 660 m.kr. aukafjárveiting vegna aukins lyfjakostnaðar. Þar af eru 570 m.kr. vegna sparnaðar sem ekki hefur náðst á árinu en áform heilbrigðisráðuneytis voru að ná fram 1.000 m.kr. sparnaði á þessu ári til að vinna á móti sífellt hækkandi lyfjakostnaði. Endanlegar tölur um lyfjaútgjöld og sparnað munu liggja fyrir í árslok.

Í öðru lagi er farið fram á 410 m.kr. hækkun fjárveitingar vegna aukins læknis-kostnaðar. Þar vegur þyngst 390 m.kr. framlag í samræmi við endurskoðaða áætlun um útgjöld vegna sérfræðilækniskostnaðar árið 2000. Kostnaður vegna sérfræðilæknishjálpar hefur aukist verulega á árinu 2000. Enn fremur er lögð til 20 m.kr. hækkun framlags til lækniskostnaðar vegna úrskurðar kjaranefndar 30. ágúst 2000 um launakjör heilsugæslulækna við læknisstörf önnur en viðtöl í heilsugæslustöð.

Í þriðja lagi er óskað eftir 125 m.kr. hækkun til brýnnar meðferðar erlendis á árinu 2000 í samræmi við endurskoðaða áætlun um útgjöld. Miklar sveiflur hafa verið í útgjöldum þessa viðfangsefnis á milli ára.

Í fjórða lagi er farið fram á 97,3 m.kr. aukaframlag til hjálpartækja sem skýrist af tveimur tilefnum. Annars vegar er farið fram á 80 m.kr. hækkun á framlagi til hjálpartækja á árinu 2000 vegna aukinnar notkunar og dýrari búnaðar. Miklar tækniframfarir hafa orðið í gerð hjálpartækja og hefur eftirspurn aukist verulega. Á þetta bæði við um hjálpartæki fyrir hreyfihamlaða og um einnota hjálpartæki. Sem dæmi má nefna rafknúna stóla, gervibrjóst, næringu og sérfæði. Einnig hafa reglur um greiðslur vegna notkunar hjálpartækja verið rýmkaðar á síðustu árum. Hins vegar er farið fram á 17,3 m.kr. framlag vegna öndunargrímna. Gerður hefur verið þjónustusamningur milli Tryggingastofnunar og Landspítalans um öflun, umsjón og rekstur öndunargrímna fyrir sjúkratryggða einstaklinga í heimahúsum og mun Tryggingastofnun greiða Landspítalanum fyrir þá þjónustu. Heildarkostnaður vegna þessa samnings er áætlaður 37,3 m.kr. á ári.

Í fimmta lagi er lagt til 85 m.kr. aukaframlag til þjálfunar í samræmi við endurskoðaða áætlun um útgjöld til þjálfunar árið 2000. Í febrúar 1999 var ákveðið með reglugerð að greiðslur fyrir 16-17 ára unglunga yrðu settar undir sömu reglur og gilda um börn og elli- og örorkulífeyrisþega. Fyrstu fimm mánuði ársins hefur komum barna undir 18 ára aldri og elli- og örorkulífeyrisþegum fjölgað um 14-15% miðað við sama tíma síðasta árs en komum almennings á aldrinum 18-67 ára hefur fjölgað um 1,8%.

Í sjötta og sjöunda lagi er óskað eftir 50 m.kr. hækkun á framlagi til tannlækninga og 50 m.kr. vegna veikinda og slysa erlendis í samræmi við endurskoðaða áætlun. Þá er óskað eftir 25 m.kr. fjárveitingu í viðfangsefnið Annað en þann

kostnaðarauka má fyrst og fremst rekja til aukinnar aðstoðar ljósmæðra í heimahúsum og af samningi um leysigeislameðferð húðlækna.

Þá er lagt til að útgjöld til sjúkraflutninga og ferða innanlands lækki um 30 m.kr. og sjúkradagpeningar lækki um 15 m.kr. í samræmi við endurskoðaða áætlun.

301 Landlæknir. Lögð er til 8,8 m.kr. aukafjárveiting til embættis landlæknis vegna tveggja tilefna. Annars vegar er óskað eftir 7 m.kr. aukafjárveitingu til embættisins til að vinna að klínískum leiðbeiningum en með þeim skapast tækifæri til skilvirkari læknismeðferðar með hóflegum kostnaði. Við þetta starf er m.a. stuðst við vandaðar erlendar leiðbeiningar sem verður að laga að íslenskum aðstæðum. Hins vegar er farið fram á 1,8 m.kr. framlag til að ráða lækni til starfa hjá sóttvarnalækni í samræmi við lög nr. 90, 22. maí 2000. Verið er að auka starfsemi sóttvarnalæknis og tóku lögin gildi 1. september 2000. Framlagið tekur mið af kostnaðarumsögn með frumvarpinu. Gert er ráð fyrir 5 m.kr. fjárveitingu vegna þessa í fjárlagafrumvarpi 2001.

358 Fjórðungssjúkrahúsið Akureyri. Farið er fram á aukafjárveitingu að fjárhæð 3,5 m.kr. til að mæta viðbótarkostnaði við alvarleg slys sem orðið hafa á árinu. Fjöldi starfsmanna hefur verið kallaður út vegna alvarlegra slysa samkvæmt hópslysaáætlun sjúkrahússins. Því hefur verið óvenjumikið álag á áfallateymi sjúkrahússins.

371 Ríkisspítalar. Lagt er til að 56,7 m.kr. fjárveiting, sem ætluð var til reksturs Sóltúns árið 2000, verði færð á Landspítala - háskólasjúkrahús til reksturs tímabundinnar hjúkrunardeildar og sjúkrahússtengdrar heimahlyningar fyrir aldraða. Starfsemi hjúkrunarheimilisins mun ekki hefjast fyrr en í lok árs 2001 og því er lagt til að fjárveiting til heimilisins árið 2000 verði að hluta veitt til þessa verkefnis. Starfsemin verður lögð niður í árslok 2001 samhliða því sem Sóltún tekur til starfa.

373 Sjúkrahús í Reykjavík. Farið er fram á aukafjárveitingu sem nemur 39,6 m.kr. til að mæta viðbótarkostnaði við óvenjutíð og alvarleg slys sem orðið hafa fyrstu átta mánuði ársins. Margir einstaklingar hafa fengið aðhlyningu á slysadeild Landspítala - háskólasjúkrahúss og á gjörgæsludeildum þar eftir að hafa orðið fyrir alvarlegum slysum. Í rekstri spítalans er þessari starfsemi áætlað tiltekið fé ár hvert en í ár hafa slysin verið óvenjumörg og alvarleg. Útköll vegna hópslysa viðbúnaðar eru orðin fjögur það sem af er árinu eða fleiri en nokkru sinni fyrr. Lagt hefur verið mat á kostnað spítalans vegna þessarar slysaöldu með því að taka saman útlagðan viðbótarkostnað, þ.e. útköll á aukavaktir, innlagnir á gjörgæslu- og legudeildir, auk annars kostnaðar, s.s. við hjúkrunarvörur, flutninga og fleira. Skipting þessa kostnaðar er að 11,8 m.kr. eru vegna slysadeilda, 12,1 m.kr. vegna gjörgæsludeilda og 15,7 m.kr. vegna legudeilda.

399 Heilbrigðismál, ýmis starfsemi. Óskað er eftir 23,5 m.kr. aukafjárveitingu til þessa liðar vegna fjögurra tilefna.

Farið er fram á 11,4 m.kr. viðbótarfjárveitingu vegna rekstrar úrskurðarnefndar almannatrygginga á árinu 2000. Þar af eru 8 m.kr. til að mæta árlegum rekstrarkostnaði nefndarinnar og 3,4 m.kr. áfallinn launakostnaður í ár vegna ársins 1999. Í fjárlögum 2000 er 10,7 m.kr. framlag til nefndarinnar. Úrskurðarnefnd almannatrygginga var stofnuð með lögum nr. 60/1999, um breytingu á lögum um almannatryggingar, sem tóku gildi 1. júlí 1999, en ljóst er að kostnaður við nefndina hefur verið langt umfram áætlanir. Kostnaður árið 2000 stefnir í 18,7 m.kr. að óbreyttu. Laun til nefndarmanna eru tæplega 5 m.kr. en þóknunarnefnd hefur úrskurðað þóknun til nefndarinnar sem nemur tæplega 3 m.kr. Laun starfsmanna nema 10 m.kr. og annar kostnaður 1,5 m.kr.

Þá er lagt til að veitt verði 7,3 m.kr. viðbótarfjárveiting vegna rekstrar Vísindasíðanefndar í ár. Fjárveiting samkvæmt fjárlögum ársins er 3 m.kr. Ákveðið var að bæta kjör nefndarmanna umtalsvert og tók sú breyting gildi 1. janúar sl. og nemur um 3,3 m.kr. á ári. Nefndarmenn höfðu ekki fengið greitt fyrir störf sín í þágu nefndarinnar frá nóvember 1997 til og með desember 1999 og hefur þessi áfallni kostnaður verið gerður upp og er færður til gjalda í ár. Þá var talið óhjákvæmilegt að ráða ritara til nefndarinnar vegna mikils og vaxandi umfangs og fjölda erinda sem fyrir nefndina fer. Gert er ráð fyrir kostnaði vegna ritarans í tillögum þessum.

Enn fremur er sótt um 3,7 m.kr. hækkun framlags til tóbaksvarna. Tekjur af brúttósölu tóbaks reyndust hærri en áætlað var í fjárlögum 1999. Samkvæmt lögum nr. 74/1984, um tóbaksvarnir, skal verja 0,7% af brúttósölu tóbaks til tóbaksvarnastarfs. Loks er lagt til að veitt verði 1 m.kr. til Þjónustuseturs líknarfélaga. Sjö líknarfélög fluttu í sama húsnæði í byrjun árs 1999 og stofnuðu með sér Þjónustusetur líknarfélaga. Samtökin hafa verið studd í þessum húsnæðisrekstri með framlagi af safnlið. Samtökunum hefur nú verið sagt upp húsnæðinu og þurfa að koma sér fyrir á nýjum stað. Aukinn kostnaður hlýst af þessum flutningum og er gert ráð fyrir að heildarkostnaður nemi um 2,5 m.kr. Lagt er til að veittur verði 1 m.kr. styrkur til að auðvelda framgang málsins.

495 Daggjaldastofnanir. Lagt er til að 206 m.kr. framlag til reksturs nýs hjúkrunarheimilis í Reykjavík, Sóltúns, verði felld niður. Starfsemi hjúkrunarheimilisins mun ekki hefjast fyrr en í lok árs 2001 og því er lagt til að fjárveiting til heimilisins árið 2000 verði felld niður að undanskilinni 68,7 m.kr. fjárveitingu sem lagt er til að verði færð til annarra verkefna. Annars vegar er lagt til að 56,7 m.kr. verði færðar til Landspítala - háskólasjúkrahúss til reksturs tímabundinnar hjúkrunardeildar og sjúkrahússtengdrar heima-hlynningar fyrir aldraða til að mæta brýnni þörf á hjúkrunarrýmum á höfuðborgarsvæðinu. Opnuð hefur verið hjúkrunardeild á Landspítala - háskólasjúkrahúsi auk þess sem spítalinn fyrirhugar að auka framboð á heimaþjónustu fyrir aldraða í Reykjavík.

Starfsemin verður lögð niður í árslok 2001 samhliða því sem Sóltún tekur til starfa. Hins vegar er farið fram á að 11,8 m.kr. fjárveiting verði færð til aðalskrifstofu ráðuneytisins til að mæta áföllnum kostnaði vegna undirbúnings fyrir rekstur hjúkrunarheimilisins. Kostnaður vegna þessa var 8,2 m.kr. á árinu 1999 og er áætlaður 3,6 m.kr. á árinu 2000. Loks er lagt til að eftirstöðvar fjárveitingarinnar, eða 137,3 m.kr., verði felldar niður.

- 517 Læknavaktin.** Lagt er til að fjárveiting til Læknavaktarinnar verði hækkuð um 13,9 m.kr. Samkvæmt þjónustusamningi er gert ráð fyrir 17.000 vitjunum á ári en mikil fjölgun hefur verið á þeim árin 1999 og 2000. Samkvæmt upplýsingum Læknavaktarinnar er nú áætlað að vitjanir verði um 45.000 árið 2000. Kostnaðarauki vegna þessa er samtals 13,9 m.kr.

09 Fjármálaráðuneyti

Lagt er til að fjárheimild fjármálaráðuneytis verði aukin um 1.058 m.kr.

- 101 Fjármálaráðuneyti, aðalskrifstofa.** Farið er fram á 2,5 m.kr. aukaframlag til aðalskrifstofu ráðuneytisins vegna breytingar á lögum um tekjuskatt og eignarskatt. Aðalskrifstofunni hefur verið falið að fara með túlkun á ákvæðum tvísköttunarsamninga við önnur lönd og er kostnaður við það áætlaður 5 m.kr. á heilu ári. Verkefnið færðist frá embætti ríkisskattstjóra til aðalskrifstofunnar um mitt árið 2000. Gert er ráð fyrir fjárveitingu til að mæta kostnaði við þetta verkefni í fjárlagafrumvarpi fyrir árið 2001.
- 214 Yfirskattanevnd.** Farið er fram á 14,5 m.kr. aukafjárveitingu vegna stofnbúnaðar og innréttunga í nýju húsnæði yfirskattanevndar. Í fjárukalögum fyrir árið 1999 var veitt 21 m.kr. framlag til að mæta útgjöldum við breytingar á húsnæðinu sem framkvæmdar eru á vegum Fasteigna ríkissjóðs.
- 262 Tollstjórinn í Reykjavík.** Óskað er eftir 2 m.kr. hækkun á fjárveitingu embættisins. Með lögum, sem samþykkt voru á Alþingi í vor, voru gerðar breytingar á eftirgjöf vörugjalds af bifreiðum, þar á meðal af bílaleigubifreiðum. Ákveðið var með reglugerð sem fjármálaráðuneytið gaf út 15. maí á þessu ári að öll framkvæmd varðandi eftirgjöf vörugjaldsins og eftirlit með henni verði hjá tollstjóranum í Reykjavík.

385 Mótframlag vegna viðbótarlífeyrissparnaðar launamanna. Gerð er tillaga um 230 m.kr. fjárveitingu á nýjum lið fyrir mótframlag vegna lífeyrissparnaðar launamanna. Samkvæmt lögum hefur atvinnurekendur verið heimilt að draga 10% mótframlag vegna viðbótarlífeyrissparnaðar starfsmanna sinna frá skilum á tryggingagjaldi til ríkissjóðs. Í fjárlögum hefur verið gert ráð fyrir þessu með því að lækka áætlaðar tekjur af tryggingagjaldinu sem nemur frádrættinum. Eftir nánari skoðun er nú talin vera réttari framsetning að færa tekjur af tryggingagjaldi óskertar á tekjuhlíð ríkissjóðs en færa mótframlagið samhliða til gjalda, eins og gert er ráð fyrir í frumvarpinu. Afkoma ríkissjóðs verður sú sama og áður þrátt fyrir þessa breytingu á framsetningu fjárlaganna.

481 Útgjöld samkvæmt heimildarákvæðum. Gerð er tillaga um 70 m.kr. hækkun á fjárheimild þessa liðar til að standa straum af útgjöldum vegna kaupa á fasteignum og framkvæmdum við húsbyggingar umfram það sem áætlað var í fjárlögum. Við afgreiðslu fjárlaganna er jafnan talsverð óvissa um nýtingu þessara heimilda.

989 Launa- og verðlagsmál. Farið er fram á 800 m.kr. hækkun á fjárheimild liðarins til að mæta kostnaði við breytingar á kjörum ýmissa starfshópa umfram forsendur fjárlaga. Í fjárlögum var gert ráð fyrir rúmlega 1.100 m.kr. á þessum lið til að mæta frávikum í verðlagsforsendum. Þar af er í frumvarpinu reiknað með að rúmlega 300 m.kr. verði varið til að mæta hækkunum á bótum almannatrygginga um 1,5% umfram áætlun fjárlaga. Er þá 800 m.kr. af fjárheimild liðarins óráðstafað. Heildarkostnaður við úrskurði Kjaradóms og kjaranefndar, kjarasamninga og aðrar kjarabreytingar á árinu er hins vegar áætlaður um 1.600 m.kr. Unnt verður að fjármagna helminginn með eftirstöðvum heimilda á liðnum og er því leitað eftir heimild fyrir afganginum í frumvarpinu. Í sumum tilvikum eru fjárheimildir, sem leitað er eftir og getið er um hér fyrir neðan, ætlaðar til að mæta eingreiðslum til starfshópa sem fengið hafa afturvirka launabreytingu frá ársbyrjun 1999. Í þeim tilvikum er fjárveiting á ársgrundvelli í fjárlagafrumvarpi 2001 lægri fyrir vikið.

Af launabreytingum umfram það sem gert var ráð fyrir í fjárlögum vegur þyngst um 710 m.kr. kostnaður stofnana vegna kjarasamninga við verkalyðsfélög, félög iðnaðarmanna og félög áhafna skipa og flugfarkosta sem gerðir voru fyrr á árinu og tóku gildi 1. maí sl. Þá eru um 300 m.kr. vegna úrskurða um breytingar á launum lögreglumanna og tollvarða sem byggja á samanburði við viðmiðunarhópa. Um 200 m.kr. fjárheimild er ætluð til að mæta áhrifum af samkomulagi um kjör sjúkraliða á launalið heilbrigðisstofnana. Fjárheimild að fjárhæð 125 m.kr. verður varið til að standa straum af launakostnaði vegna sérstaks álags hjá framhaldsskólakennurum við gerð nýrrar námskrár. Einnig er gert ráð fyrir nálægt 75 m.kr. framlagi vegna aukins launakostnaðar heilbrigðisstofnana sem tekið hafa upp sérstakt framgangskerfi fyrir

hjúkrunarfræðinga. Þá má nefna að úrskurður kjaranefndar um laun sendiherra og sendifulltrúa leiðir til um 50 m.kr. hækkunar á launagjöldum aðalskrifstofu og sendiráða utanríkisráðuneytisins. Tæplega 25 m.kr. eru til að mæta hækkun á launum aðstoðarmanna ráðherra sem fylgja breytingum á kjörum skrifstofustjóra Stjórnarráðsins samkvæmt úrskurði kjaranefndar. Loks má nefna að 10 m.kr. af heildarfjárheimildinni eru vegna úrskurðar um laun skólameistara framhaldsskóla og 8,7 m.kr. eru vegna samkomulags um breytingar á kjörum sjúkraflutningsmanna hjá heilbrigðisstofnunum. Kostnaður við kjarabreytingar annarra starfshópa er minni.

- 999 Ýmislegt.** Gerð er tillaga um 250 m.kr. aukafjárveitingu til fjárlagaliðarins af tveimur tilefnum. Ríkisstjórnin ákvað fyrir á árinu að leita eftir heimild í frumvarpi til fjárauðlaga fyrir 200 m.kr. aukaframlagi vegna tjóna á Suðurlandi sem þar urðu í jarðskjálfta. Meginhluti framlagsins er ætlaður til að útvega þeim bráðabirgðahúsnæði sem misstu hús sín í jarðskjálftunum. Þá hefur fallið til ýmis kostnaður hjá rannsóknastofnunum og öðrum opinberum aðilum sem að einhverju leyti þarf að bæta þeim, auk þess sem huga þarf að aukinni vöktun á svæðinu. Í annan stað er gert ráð fyrir 50 m.kr. hækkun á fjárheimild viðfangsefnisins *1.60 Dómkröfur* undir þessum lið. Mikil fjölgun hefur orðið á undanförunum árum á málsóknum á hendur ríkinu og hafa dómkröfur og málskostnaður að þessum sökum farið fram úr áætlun fjárlaga ársins 2000.

10 Samgönguráðuneyti

Lagt er til að fjárheimild samgönguráðuneytis verði aukin um 561,8 m.kr.

- 101 Samgönguráðuneyti, aðalskrifstofa.** Farið er fram á 1,8 m.kr. til að standa straum af kostnaði við eftirlit með starfsemi ferðaskrifstofa og ferðaskipuleggjenda. Samgönguráðuneytið innheimtir, á grundvelli reglna um bókhald, reikningsskil og upplýsingagjöf ferðaskrifstofa, nr. 530/1998, gjald að upphæð 30 þús. kr. af ferðaskrifstofum og ferðaskipuleggjendum. Gjaldið rennur í ríkissjóð og er farið fram á ráðstöfun þess á móti áföllnum kostnaði í samræmi við lög. Í frumvarpi til fjárlaga 2001 er samsvarandi tillaga að fjárhæð 1 m.kr.
- 211 Vegagerðin.** Lagt er til að fjárveiting til Vegagerðarinnar verði hækkuð um 275 m.kr. Samkvæmt nýrri vegáætlun fyrir árin 2000 til 2004, sem samþykkt var á vorþingi 2000, er gert ráð fyrir 453 m.kr. hækkun frá fyrri þingsályktun sem skiptist á fjögur verkefni. Í fyrsta lagi er lagt til að 300 m.kr. fari til orku- og iðjuvega á Austurlandi á árinu 2000. Einnig er gert ráð fyrir að 4.650 m.kr. fari til jarðgangaáætlunar en á árinu 2000 er um 100 m.kr. að ræða. Í þriðja lagi er lagt til að 592 m.kr. fari til að styrkja

ferjur og sérleyfishafa og er það 50 m.kr. hækkun frá fjárlögum og fyrri þingsályktun. Í fjórða lagi er lögð til 3 m.kr. hækkun vegna útgáfu á sérleyfum vegna fólksflutninga og eftirlits og er kostnaður fjármagnaður með ríkistekjum. Loks er gert ráð fyrir að styrkir til ferja og sérleyfishafa lækki um 178 m.kr. vegna breyttrar framsetningar á fjárreiðum í fjárlögum og vegáætlun. Ríkissjóður greiðir þessa fjárhæð í afborganir af lánnum sem tekin voru til smíði á ferjum. Fjárheimild Vegagerðarinnar hefur verið lækkuð í lokafjárlögum sem nemur afborgunum en rétt þykir að sú lækkun komi fram í fjárlögum.

335 Siglingastofnun Íslands. Óskað er eftir 60 m.kr. aukaframlagi til stofnunarinnar. Í fyrsta lagi er óskað eftir 30 m.kr. framlagi til endurbóta á hafnarmannvirkjum á Árskógssandi. Ríkisstjórnin samþykkti á fundi í mars sl. fjárveitingu til endurbóta á hafnarmannvirkjunum. Gert er ráð fyrir lengingu á hafnargarði og skjólgarði fyrir ferjubryggju og er áætlaður kostnaður um 40 m.kr. Þar af greiðir Vegagerðin fjórðung og er því farið fram á 30 m.kr. fjárveitingu til verksins. Talið var óhjákvæmilegt að ráðast í framkvæmdir fyrir veturinn. Í öðru lagi er óskað eftir 30 m.kr. til skuldauppgjors við Hafnasamlag Eyjafjarðar vegna Norðurgarðs í Ólafsfirði. Í gildandi hafnaáætlun er gert ráð fyrir að ráðast í endurbyggingu Norðurgarðs í Ólafsfirði árið 2002. Garðurinn stórskemmdist í óveðri í janúar 1999 og því óhjákvæmilegt að flýta framkvæmdum.

471 Flugmálastjórn. Í A-hluta fjárlaga kemur fram hlutur Flugmálastjórnar í rekstri Alþjóðaflugþjónustunnar sem er í B-hluta. Við fjárlagagerð ársins 2000 voru tölur í A-hluta ekki hækkaðar til samræmis við B-hluta og er gerð tillaga um leiðréttingu á því, samtals um 211 m.kr. Breytingin hefur ekki áhrif á afkomu ríkissjóðs.

512 Póst- og fjarskiptastofnunin. Farið er fram á 225 m.kr. aukafjárveitingu sem skiptist á tvö verkefni. Annars vegar er óskað eftir 215 m.kr. til reksturs á strandarstöðvum. Gerður hefur verið skammtímasamningur til þriggja ára um að Landssíminn annist reksturinn og eftir það er ráðgert að bjóða þjónustuna út. Í frumvarpi til fjárlaga 2001 er gert ráð fyrir 184 m.kr. fjárveitingu vegna samningsins. Hins vegar er óskað eftir 10 m.kr. sem er áætluð álagning á jöfnunargjaldi vegna alþjónustu fyrir árið 2000, samkvæmt lögum sem samþykkt voru á vörþingi 2000. Samkvæmt lögum um fjarskipti, nr. 107/1999, er gert ráð fyrir að hægt sé að skylda fjarskiptafyrirtæki til þess að veita svokallaða alþjónustu.

11 Iðnaðarráðuneyti

Lagt er til að fjárheimild iðnaðarráðuneytis verði aukin um 192 m.kr.

- 101 Iðnaðarráðuneyti, aðalskrifstofa.** Farið er fram á 10 m.kr. aukaframlag til aðalskrifstofu iðnaðarráðuneytisins. Á undanförunum árum hafa iðnaðar- og viðskiptaráðuneyti verið rekin sem ein skrifstofa. Ráðuneytið hefur unnið að mörgum viðamiklum verkefnum án þess að sérstakar fjárveitingar hafi komið til. Má þar nefna undirbúning stóriðju og virkjunarmála. Þá hefur ráðuneytið tekið við stjórn byggðamála. Hefur þetta leitt til þess að myndast hefur umtalsverður halli á rekstri ráðuneytisins sem um síðastliðin áramót nam um 10 m.kr.
- 240 Iðnaðarrannsóknir og stóriðja.** Sótt er um 56 m.kr. aukafjárveitingu vegna undirbúningsvinnu orkusviðs Fjárfestingarstofu við uppbyggingu stóriðju á Austurlandi. Tengist vinnan fyrst og fremst samningaviðræðum íslenskra stjórnvalda við Reyðarálf hf. Stærsti kostnaðarliðurinn er sameiginlegt mat á umhverfisáhrifum álvers og iðnaðarhafnar. Stór hluti af fyrirframgreiddum kostnaði fæst endurgreiddur ef af framkvæmdum við álver verður.
- 399 Ýmis orkumál.** Farið er fram á 16 m.kr. vegna landgrunnsrannsókna til undirbúnings á kröfugerð Íslendinga um landgrunn milli Íslands og Noregs. Talið er að olíu geti verið að finna á þessu svæði. Ef landgrunn liggur frá fastalandi getur þjóðríki gert kröfu um nýtingu þess landgrunns. Tillagan er í samræmi við ríkisstjórnarsamþykkt frá 5. maí 2000. Talið var óhjákvæmilegt að leggja út í þessar framkvæmdir í sumar þar sem iðnaðarráðuneytinu bauðst að ganga inn í norskan leiðangur á þessum slóðum. Íslendingar greiða aðeins þann kostnað sem fellur til vegna viðbótarverkefna leiðangursins.
- 411 Byggðastofnun.** Lagt er til að veittar verði 110 m.kr. til Byggðastofnunar. Annars vegar renni 100 m.kr. í afskriftarsjóð lána sem stofnunin veitir til eflingar atvinnulífs á landsbyggðinni. Samkvæmt reglum um lán stofnunarinnar er ekki heimilt að veita lán án þess að tryggja vissa upphæð í afskriftarsjóði. Alls er áætlað að útlán stofnunarinnar aukist við af þessum ástæðum um 500 m.kr. Einnig er farið er fram á 10 m.kr. framlag til Byggðastofnunar sem renni til að styrkja vetrarsamgöngur á snjóþungum svæðum utan höfuðborgarsvæðisins.

12 Viðskiptaráðuneyti

Lagt er til að fjárheimild viðskiptaráðuneytis verði aukin um 23,3 m.kr.

- 101 Viðskiptaráðuneyti, aðalskrifstofa.** Óskað er eftir 10 m.kr. framlagi til aðalskrifstofu viðskiptaráðuneytisins. Ráðuneytið hefur unnið að mörgum viðamiklum verkefnum án þess að sérstakar fjárveitingar hafi komið til. Má þar nefna endurskipulagningu fjármagnsmarkaðar og einkavæðingu ríkisbanka og ríkisfyrirtækja. Hefur þetta leitt til þess að myndast hefur umtalsverður halli á rekstri ráðuneytisins sem um síðastliðin áramót nam um 10 m.kr.
- 902 Samkeppnisstofnun.** Farið er fram á 13,3 m.kr. aukaframlag til Samkeppnisstofnunar vegna nýrra verkefna sem stofnuninni er ætlað að sinna samkvæmt lögum sem samþykkt voru á vorþingi 2000. Lögin kveða á um að samkeppnisreglur hér á landi verði samrýmdar þeim reglum sem almennt gilda í samkeppnislöndunum. Kostnaður á hverju ári er áætlaður 22,3 m.kr. Gert hefur verið ráð fyrir þeim kostnaði í frumvarpi til fjárlaga 2001. Af áætluðum kostnaði vegur þyngst ráðning fjögurra sérfræðinga. Einnig er kostnaðaraukning vegna húsaleigu, tækja og búnaðar, útgáfu og kynningarstarfsemi, sem og samskipta við erlend samkeppnisyfirvöld.

14 Umhverfisráðuneyti

Lagt er til að fjárheimild umhverfisráðuneytis verði aukin um 174 m.kr.

- 101 Umhverfisráðuneyti, aðalskrifstofa.** Óskað er eftir 5 m.kr. fjárveitingu til að efla starf umhverfisráðuneytis í Brussel. Fram að þessu hefur fulltrúinn verið sameiginlegur með iðnaðarráðuneytinu. Gilti sá samningur fram á mitt ár 2000. Vegna aukinna umsvifa telur ráðuneytið þörf á að hafa sendifulltrúa í Brussel sem eingöngu sinnir umhverfismálum. Gert er ráð fyrir þessum kostnaði í fjárlögum árið 2001.
- 190 Ýmis verkefni.** Lagt er til að framlag til Náttúruverndarráðs verði aukið um 2 m.kr. til að standa undir kostnaði við ráðningu starfsmanns skv. lögum nr. 44/1999. Ákvæði um starfsmann kom inn í meðförum Alþingis en útgjöld vegna þessa voru ekki fyrir séð þegar kostnaðarmat með frumvarpinu var unnið. Gert er ráð fyrir þessum kostnaði í fjárlagafrumvarpi fyrir árið 2001.

- 205 Náttúruvernd ríkisins.** Leitað er eftir 1 m.kr. aukafjárveitingu vegna leigu á nýju húsnæði stofnunarinnar að Skúlagötu 21 sem tekið var í notkun í október á þessu ári. Aukinn leigukostnaður stofnunarinnar nemur 5,5 m.kr. á ársgrundvelli.
- 210 veiðistjóri.** Farið er fram á 1,5 m.kr. fjárveitingu til endurgreiðslu til sveitarfélaga. Þar af eru 1,2 m.kr. vegna refaveiða og 0,3 m.kr. vegna minkaveiða. Frestur til að skila inn skýrslum vegna refa- og minkaveiða er 15. október ár hvert. Nokkur sveitarfélög skiluðu inn skýrslum vegna refa- og minkaveiða þegar skilafrestur var útrunninn 1999. Þess vegna var ekki gert ráð fyrir þessari fjárhæð í áætlunum stofnunarinnar.
- 215 Vistmenningarmiðstöð á Sólheimum í Grímsnesi.** Sótt er um 25 m.kr. aukafjárheimild í samræmi við ríkisstjórnarsamþykkt frá 28. júní 2000 en þar var lagt til að á árunum 2000, 2001 og 2002 yrðu veittar ár hvert 25 m.kr. eða alls 75 m.kr. til vistmenningarmiðstöðvar að Sólheimum í tilefni af 70 ára afmæli heimilisins. Áætluð stærð hússins er 800-900 fermetrar og heildarkostnaður við byggingu þess er áætlaður 110 m.kr. Sólheimar munu bera ábyrgð á byggingu og rekstri hússins en umhverfissráðherra mun hins vegar skipa sérstakt fagråd sem verði stjórnendum Sólheima til ráðgjafar um faglegar áherslur í rekstri.
- 221 Hollustuvernd ríkisins.** Óskað er eftir 34 m.kr. fjárveitingu til að mæta uppsöfnuðum rekstrarhalla stofnunarinnar. Unnið er að tillögum um endurskipulagningu á rekstri stofnunarinnar og verksviði hennar.
- 283 Hreinsun umhverfis.** Farið er fram á 102 m.kr. fjárveitingu vegna kostnaðar við hreinsun á olíu úr flaki El Grillo. Í fyrsta lagi er fyrirhugað að bjóða út hreinsunina á olíunni en flakið er illa farið og talið er óhjákvæmilegt að grípa til aðgerða. Einnig er farið fram á 2 m.kr. fjárveitingu til að útbúa ytri flotgirðingu yfir flakið. Gert er ráð fyrir að þessi flotgirðing nýtist áfram á staðnum eða við svipaðar aðstæður ef upp koma annars staðar.
- 401 Náttúrufræðistofnun Íslands.** Leitað er eftir 3,5 m.kr. fjárveitingu vegna viðbótar-kostnaðar Náttúrufræðistofnunar. Þar af er 1 m.kr. fyrir geymsluhúsnæði undir bor-kjarna í Reykjavík og 2 m.kr. fyrir geymsluhúsnæði fyrir stofnunina á Akureyri. Einnig er farið fram á 0,5 m.kr. vegna flutnings stofnunarinnar í nýtt skrifstofuhúsnæði í Reykjavík.

19 Vaxtagjöld ríkissjóðs

Lagt er til að fjárheimild til greiðslu vaxtagjalda verði aukin um 700 m.kr.

801 Vaxtagjöld ríkissjóðs. Í frumvarpinu er gert ráð fyrir að fjárheimild vegna gjaldfærðra vaxta ríkissjóðs hækki um 700 m.kr. frá áætlun gildandi fjárlaga en að vextir sem koma til greiðslu á árinu hækki um 6,2 milljarða króna. Í fjárlögum fyrir árið 2000 var gert ráð fyrir að gjaldfærðir vextir yrðu 13,4 milljarðar króna og að vaxtagreiðslur yrðu 10 milljarðar króna. Endurskoðuð áætlun um þessi útgjöld ríkissjóðs bendir til þess að gjaldfallnir vextir ársins 2000 verði um 14,1 milljarður króna og greiddir vextir 16,2 milljarðar króna. Samkvæmt þessu eykst viðskiptahreyfing á liðnum um liðlega 5,5 milljarða króna og verður um 8,9 milljarðar króna.

Áætlað er að vaxtagjöld af spariskírteinum ríkissjóðs lækki um tæplega 150 m.kr. frá því sem gert var ráð fyrir í fjárlögum. Skýrist það einkum af því að við endurmat hefur verið unnt að ákvarða með meiri nákvæmni áhrif forinnlausna á vaxtagjöldin. Í fyrri áætlun var miðað við að forinnlausnir næmu um 9 milljörðum króna og féllu allar á bréf með 6% vöxtum en eins og nú horfir verða forinnlausnir um 18,2 milljarðar króna og dreifast á bréf með 4,5%, 5% og 6% vöxtum. Á móti vegur að reiknað er með að gjaldfærð afföll og gengismunur ríkisbréfa aukist um 130 m.kr. miðað við forsendur fjárlaga þar sem útgáfa á bréfunum verður aukin nokkuð á seinni hluta þessa árs. Nettólánataka mun þó ekki aukast þar sem aðrar skuldir munu lækka í svipuðum mæli. Þá eru horfur á að vextir af ríkisvixlum verði 100 m.kr. umfram fyrri áætlun þar sem markaðsvextir á þessum bréfum hafa reynst vera um 11% á árinu en reiknað var með 9,5% vöxtum í fjárlögum.

Gjaldfærðir vextir af erlendum lánnum eru taldir verða um 350 m.kr. hærri en gert var ráð fyrir í fjárlögum. Þar gætir að nokkru leyti áhrifa af þróun gengis íslensku krónunnar. Að stærstum hluta skýrist hækkunin þó af skuldabréfi til sjö ára sem ríkissjóður gaf út í mars sl. og nam um 200 milljónum evra. Hluta af andvirði skuldabréfsins var varið til að greiða upp erlent lán að fjárhæð 5,6 milljarðar króna en afgangurinn var nýttur til að lækka stöðu á erlendum veltilánnum. Skuldabréfið er með fjóra gjalddaga á ári og falla þrjú fyrstu gjalddagarnir á yfirstandandi ár en ekki var gert ráð fyrir þeim vaxtagjöldum í fjárlögum.

Í forsendum fjárlaga um vaxtagjöld ríkissjóðs var ekki reiknað með vöxtum af ýmsum öðrum lántökum sem samtals nema um 300 m.kr. Þar munar mest um að nú er miðað við að gjaldfæra þurfi 160 m.kr. vaxtagjöld hjá ríkissjóði vegna ríkistekna sem samkvæmt lögum eru markaðar Atvinnuleysistryggingasjóði, Tryggingasjóði sjálfstætt starfandi einstaklinga og Ábyrgðasjóði launa en koma ekki til greiðslu úr ríkissjóði fyrir en síðar. Þegar nýting á mörkuðum tekjum er minni en sem nemur innheimtu ársins,

t.d. hjá Atvinnuleysistryggingasjóði vegna góðs atvinnuástands, myndast inneign hjá ríkissjóði sem er þá vaxtareiknuð á hverjum tíma. Í öðru lagi eru ýmsir inneignavextir að fjárhæð 100 m.kr. til aðila sem eiga inni fjárhæðir hjá ríkissjóði og fá greidda vexti á inneign sína. Loks hefur áætlun um vaxtagjöldin hækkað um 40 m.kr. vegna vaxtagreiðslna til tiltekinna annarra aðila sem vantaði í fyrri áætlun, s.s. til Póstgíróstofu vegna orlofs og til Seðlabanka Íslands samkvæmt samningi.

Hækkun á greiddum vöxtum um 6,2 milljarða króna frá áætlun fjárlaga skýrist að mestu af því að í fjárlögum var miðað við að forinnlausnir spariskírteina yrðu um helmingi minni en raunin hefur orðið.

